

DARBININKAS

Vol. LVII-Nr. 4 SECOND - CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. Antradienis - Tuesday, Sausis - January 18, 1972 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 15 centų

SAIGONE PALIKS DAR 70,000 KARIŲ

Nemaloni žinia Hanojaus vadams

Prezidentas vėl paskelbė apie 70,000 Amerikos karių ištraukimą iš Vietnamo per tris ateinančius mėnesius, tai yra iki gegužės 1 d. Kitas panašus pranešimas bus padarytas prieš tam laikui baigiantis. Koks skaičius tada bus praneštas, iš anksto nesaikoma. Kai šitas dabar paskelbtas kontingentas bus išvežtas, Vietname bus likę tik nepilni 69,000 JAV karių. Kai prez. Nixonas pradėjo eiti pareigas prieš trejus metus, Vietname buvo 543,400 Amerikos karių.

Prezidento pranešimas supuolė su nauja banga politinių tuščiažodžiavimų "būsimųjų prezidentų" McGovern, Humphrey, Muskie ir McCloskey, kad Nixonas vistiek karo nebaigia, nors Amerikos karių iš Vietnamo išveža. Tie politikieriai užmiršta ar tyčia nenori apie tai kal-

bėti, kad ne Amerika Vietnamo karą pradėjo, ne ji turės jį užbaigti. Amerika nuėjo ten prašoma padėti nuo S. Vietnamo komunistų užpuolimo apsiginti, ji pati savo apsisprendimu iš ten išėis tada, kada pietų vietnamiečiai bus pasiruošę visas naštas iš Amerikos karių perimti. Ir tai atsitiks greičiau, negu dabar linkstama manyti.

Ir dabar pakartota, kad mažas Amerikos karių kontingentas paliks Vietnamą tol, kol nebus sutarkytas karo belaisvių paleidimo klausimas. Vietnamiečiai esą parengti patys visas karines problemas apvaldyti, todėl amerikiečiai gali išeiti tuojau, kai tik belaisviai bus sugrąžinti.

Kai šis dabar paskelbtas kontingentas karių bus išvežtas, gegužės 1 dieną bus likę Vietnamo armijos personalo apie 48,

000 vyrų, laivyno 4,500 ir aviacijos 16,000 vyrų, taigi nepilni 69,000 karių. Mariniai jau senokai išvežti.

Krašto aps. sekr. Laird prie prezidento pranešimo pridėjo, kad prieš pozicijų ir kelių bombardavimas vyks ir toliau, nes jis sustiprintomis jėgomis, prie kurių jau pridėtos ir Sovietų

Aklas ir kurčias senatorius

Sen. Fulbright ką tik paskelbė New Yorker žurnale ilgą straipsnį, kuriame bando įtikinti amerikiečius, kad visų Amerikos užsienio politikos nepasisekimų priežastis po karo buvusi aklas vykdymas antikomunistinė Trumano doktrinos. Jis skatina amerikiečius sugrįžti prie "Jungt. Tautų chartos praktiškojo idealizmo". Nejaugi senatorius iki šiol nesuvokė, kad be Trumano doktrinos tada nebūtų išgelbėta nuo Stalino užgrobito ne Graikija, ne Turkija, ne Iranas. Kas gi tas J. Tautų chartos praktiškas idealizmas? Jeigu jis praktišku idealizmu laiko veto teisę Saugumo taryboje, tai toje praktikoje nėra ne idealizmo, ne praktiškumo, bet tikta duota proga Rusijai praktikuoti diktatūrinį imperialistinį vandalizmą.

Istorinės Kinijos moterys. — Turtungų kinų Soong šeimos dvi dukros iškėlė už Kinijos istorijos pėdsakus palikusią dviejų ne-

turtungų vyrų ir tuo būdu pačios tapo istorinėmis asmenybėmis. Abidvi turėjo progos pažinti Europą ir Ameriką, abidvi prisidėjo prie savo vyrų veiklos suformavimo vedant Kiniją į moderniuosius laikus. Iš kairės dešinėn žiūrint, pirmoji yra Chiang Kai-sheko žmona, kurios rankos įsikibę tebesilaiko Kinijos respublikos prezidentas, antroji, gyvenanti Kinijoje ir savo likimą surišusi su Mao Tse-tungo režimu, yra Kinijos respublikos kūrėja Sun-Yat-sen našlė.

Hong Konge uoste sudegė britų statytas laivas Queen Elizabeth, kuris buvo parduotas biznierių grupei, kad jame įrengtų plaukiojantį universitetą. Pastatymo laiku tai buvo didžiausias ir puošniausias pasaulio keleivinis laivas, karo metu pervežęs per Atlantą į Europą apie milijoną karių.

Užkliuvo derybos dėl atominio raketinio ginklo apribojimo

Viena. — Sovietų-Amerikos pasitarimai dėl raketinio atominio ginklo apribojimo, nusitęsę ilgiau negu manyta, pereitos vasaros vidury bus visoje užlūžę dėl Sovietų apsisprendimo pirma susitarti tik dėl tos rūšies apsiginamųjų ginklų. Amerikos prezidentas nusileido, nors pasitarimai buvo pradėti su sąlyga, kad bus kartu kalbama apie abi rūšis — puolamuosius ir apsiginamuosius. Ir ta proga abi pusės įsipareigojo pasistengti, kad sutartis dėl apsiginamųjų raketų apribojimo būtų parengta iki 1971 m. galo.

Tas įsipareigojimas negalėjo būti įvykdytas, nes Sovietų delegacija surado naują priekabę

ty raketos, bando įsibrauti į P. Vietnamą ir dar kartą pabandyti pasiekti tai, ko iki šiol nepajėgė padaryti.

Parįžiaus vadinamose taikos derybose komunistai vėl pradėjo reikalauti ne tik amerikiečių pasitraukimo, bet ir Saigono vyriausybės pašalinimo. Bet šį kartą jie sužinojo, kad tais reikalais jie turi kalbėtis su Saigono vyriausybe. Hanojaus delegacijai tokia kalba labai nepatiko, bet jie turėjo iš anksto žinoti, kad tokia valanda ateis. Jeigu jie būtų bent prieš metus ta kryptimi pasukę, jų padėtis šiandien būtų buvusi daug geresnė.

PRANCIŠKONAI KURIASI ROCHESTER, N.Y.

Kun. J. Valiukevičiui susirgus, Rochesterio Šv. Jurgio lietuvių parapiją perima lietuviai pranciškonai. Visi teisiniai dokumentai su vietos vyskupija jau yra sutvarkyti. Pranciškonai ne tik parapiją perima, bet ten turės ir savo vienuolyną. Šioje parapijoje jie jau talkina nuo lapkričio mėnesio, tačiau galutinai jie ten parapiją perims vasario mėnesį.

Trumpai pasaulyje

Grazina pabėgėlius. — Vos tik karą nutraukus, Indija savo iniciatyva pradėjo vežti atgal Bengalijos pabėgėlius visomis turimomis priemonėmis. Išvežant kiekvienai šeimai duodama 2 savaitėm ryžių, kvietinių miltų, lėšų, valgomos aliejaus, anglių ir 50 amerikietiškių centų vertės pinigų. Bangladesh vyriausybė tuo reikalu dar nieko nedaro.

Princai tapo misteriais. — Indijos princai ir maharadžos nuo sausio 1 dienos nebeteko titulių ir valstybinių pensijų, kurias Indija buvo įsipareigojusi mokėti už jų prieš nepriklausomybę turėtų valstybių nusavinimą.

Nobelio premijos diplomai ir medalis Solženycynui bus įteikti Maskvoje privačiame bute be jokios reklamos. Data neskelbiama, nes ir to, matyt, Sovietų vyriausybė neleido daryti. Premijos pinigai, apie 83,000 dol. Amerikos pinigais, seniai padėti Solženycyno vardu viename Šveicarijos banke.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

Rašytojų vadinamas Bukovskis, priklausęs sovietų disidentų sąjūdžiui, nuteistas 7 metus kalėti, o paskui dar 5 metus ištremimo. Disidentų vadas akademikas Sacharovas protestavo prieš tokią didelę bausmę, bet nebuvo įleistas į teismo salę Bukovskio bylos nagrinėjimo sekti.

PAULIUS VI PRISIMENA LIETUVĄ

Stasys Lozoraitis Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, sausio 10 kartu su visu diplomatinio korpusu buvo priimtas iškilmingoje audienčioje popiežiaus Pauliaus VI.

Šia proga S. Lozoraitis Jr. Lietuvos vardu palinkėjo Šv. Tėvui pačios didžiausios sėkmės. Jo sunkioje ir kilnioje užduotyje valdant visos Bažnyčios reikalus ir išreiškė labai gilaus dėkingumo jausmus už nuolat rodomą tėvišką palankumą lietuvių tautai. S. Lozoraitis Jr. pabrėžė, kad lietuviai katalikai visuomet buvo ir palie-

ka ištikimi Šv. Sostui.

Popiežius labai nuoširdžiai padėkojo už Jam išreikštus linkėjimus ir pažymėjo, kad Jis niekad neužmiršta Lietuvos reikalų, kuriuos gerai pažįsta. Melsimės už Lietuvą į Aušros Vartų Šventčiausią Panelę, pridūrė Šv. Tėvas.

Audienčijos metu Popiežius pasakė kalbą, kurioje dar kartą primygtinai pabrėžta, kad pasaulyje taika bus tik tada galima, kada bus įgyvendinti tikro teisingumo principai. Jei nori taikos, siek teisingumo — pasakė Paulius VI.

Lietuviai istorikai pas Šv. Tėvą

Popiežius Paulius VI specialioj audienčioj sausio 5 priėmė Lietuvių Katalikų mokslo akademijos istorijos sekcijos Romoj gyvenančius narius: prof. kun. Paulių Rabikauską, prel. dr. Paulių Jatulį, prel. dr. Joną Bičiūną, kun. dr. Juozą Vaišnorą ir kun. Rapolą Krasauską.

Ta proga istorijos mokslų sekcijos pirm. prof. P. Rabikauskas, Grigaliaus popiežiško universiteto Romoj istorijos fakulteto dekanas, įteikė popiežiui neseniai išleistą Lietuvos Bažnyčios dokumentų rinkinį "Relaciones diocesanas Saogitiensi et Vilnensi".

Popiežius, susipažinęs su do-

kumentinės knygos turiniu, linkėjo lietuviams istorikams ir toliau tęsti tą svarbų darbą, nes tai yra Lietuvos vardo kėlimas, parodant jos garbingą praeitį. Popiežius laimino patį darbą ir darbininkus-istorikus, kurie prie šio darbo yra prisidėję.

Pakalbėjęs su kiekvienu atskirai, Šv. Tėvas prašė pranešti visiem lietuviams krašte ir iš-eivioj, kad jis meldžiasi už juos, iš širdies laimina ir linki laimingos ateities.

Audienčijos pabaigoj popiežius nusifotografavo su lietuvišiais svečiais ir kiekvieną apdovanojo Pasaulinės Taikos dienai paminėti išleistu medaliu.

Gazos arabai pradeda trauktis nuo savųjų melo politikos

Tel Avivas. — Didžiausia Izraelio bėda — arabų teroristai. Didžiausi puldinėjimai iki šiol vyko iš Jordano, kur daugiausia tyty vadinamų Izraelio arabų pabėgėlių yra sutelktų J. Tautų globojamose stovyklose. Bet karalius Hussein pereinantis metais visas karines grupes sunaikino ar išblaškė, liekanos iš-bėgiojo Sirijon, kiti pasiekė Libaną. Į Egiptą jiems eiti ne-leidžiama.

Kita jų veiklos vieta buvo biblinė Gazos juosta Viduržemio pakrasty, kur buvo ir tebėra pabėgėlių stovyklos. Iš ten verbuojami teroristinei veiklai reikalingi vyrai. Čia veikla reikšėsi pačiame mieste — autobusų sprogdinimas, bombų dėstymas masiškai žmonių lankomose vietose, kontrabandinė prekyba ir kitos nedorybės.

Miesto valdyba, Izraelio vyriausybės remiama pinigais, pradėjo statyti įmones ir verbuoti stovyklų gyventojus ateiti dirbti už tokį pat atlyginimą, kokis mokamas ir žydams. Il-gai reikėjo laukti jų atėjimo, nes buvo teroristinių agentų spaudžiamai neiti, bet pajutę gerą uždarbį ir geresnio gyvenimo viltį, stovyklų arabai palū-žo ir pradėjo Izraelio įmonėse dirbti.

Dabar jau, nežiūrint spaudimo "neišduoti idėjų", tokia žydų-arabų kooperacija pradėjo plėstis. Šalia gaunamo uždar-

bio didelį paskatos darbą atlieka Izraelio suteikiamos gyvenimo sąlygos, nes gyvenimas stovyklose gaunant tik trupinius yra daugiau negu vargatai yra ir žmogiškos savivarbos praradimas. Tų vadinamųjų pabėgėlių laikymas stovyklose ir priešinimasis jų įkurdinimo sutvarkymui-tarnauja ne pabėgėlių, bet politinių grupių tikslams. Tai yra ne nelaimėn patekusių žmonių šėpimas, bet tų žmonių kankinimas siekiant įvykdymo tik vieno tikslo — Izraelio valstybės sugrįžimo.

Dauguma pabėgėlių jau suprato, kad jie yra politikierių aukos, todėl jau sustiprėjo įsijungimas į Izraelio bendruomenę, nežiūrint grasinimo, kad už tai juos pasieks keršto ranka. Bet kai bus pasiektas didesnis bendradarbiavimas tarp norinčių išeiti iš stovyklų ir Izraelio įstaigų, teroristinė veikla Gazos juostoje turės visai sužlugti.

Už arabų priėmimą į darbus Izraelio įmonėse paskutinėje J. Tautų gen. asamblėjos sesijoje buvo pasakyta piktų kalbų, Izraelis pasmerktas už bandymą nuarabinti arabus, bet toji rezoliucija yra klasiškas žmogaus teisių laužymas, jeigu ji būtų Gazoje ar kitoje Izraelio dalyje vykdoma. Gera žinoti, kad ji nebuvo vykdoma. Nors ir skaudu žinoti, kad kai kurie JT nariai taip pigiai pardavinėja savo balsus.

Welfare įstaigose didelė networka

Washingtonas. — Patikrinus apie pusę welfare administravimo įstaigų valstijose ir miestuose, rasta, kad per metus išleista daugiau negu reikėjo virš 500 mil. dol. Jeigu pridėti kitą pusę, kurion įeina daug didesniųjų miestų, tai be reikalo išleista suma viršys visą bilijoną.

Dalis pinigų pavogta, bet didžiausia dalis klaidų padaryta dėl nemokiško programos administravimo. Dalis gavo pašalpas, kurios jiems nepriklauso. Dideliam skaičiui išmokėta daugiau, negu jiems priklauso. Maždaug 4 procentams asmenų nedamokėta iki reikiamos sumos.

New Yorkas į patikrinimą buvo įtrauktas, kad iškrito, nes negalėjo pristatyti prašytų duomenų dėl toje agentūroje viešpataujančios didelės networkos. Jos vadovas Sugarman visai nesidomi savo pareigomis, nes dabar jis užimtas Lindsay rinkimine kampanija.

Rabbi Kahane persekios Lindsay

Jewish Defense League vadovas rabinas Kahane keičia kovos objektą — vietoj persekiojės New Yorko mieste Sovietų pareigūnus, organizuoja kohortas nepileisti mero Lindsay prie prezidentūros. Jis skelbia, kad per šešis metus Lindsay naudojo miestą tik savo reikalam ir jo administraciją sudemoralizavo iki pagrindų. Taip jis padarysias ir su Amerika, jeigu patektų į prezidentūrą. Kahane kampanijos tikslas — papasakoti visame krašte, ką Lindsay per šešis metus padarė su New Yorku. Tai būsiąs sėkmingiausias Lindsay politinių ambicijų sužlugdymo ginklas.

"KAI DĖL SIMO KUDIRKOS"

Jo išdavimu laimėtas vienas taškas marksistinei teorijai. Reikalas, kurio nekėlė senatoriai, bet kurį iškėlė Kudirka

"Keisčiausia, kad apie Bažnyčios persekiojimą okupuotoje Lietuvoje mažiausiai rašo Amerikos katalikų spauda", pastebėjo dr. R., rašydamas apie kalinamus Lietuvos kunigus (Laisvę 1971 gruodžio nr.).

Tai iš dalies tiesa, iš dalies ir ne. Kiek teko tos spaudos stebėti, susidarė įspūdis, kad daugiau parašo vadinama (ar pati vadinasi) "konservatyvioji", o mažiau ar visai nutyli vadinama katalikų "liberalų" spauda. Tarp pirmųjų platesnes santraukas iš "N. Y. Times" apie kunigų nuteisimus davė "The Wanderer", "Twin Circle", "N. Cath. Register". O "konservatyvusis" "Triumph" 1971 lapkričio nr. (jį gavom N. M. dėka) įdėjo viso puslapio rašinį "Concerning Simas Kudirka", kurio autorius Julius Harmon originaliai ir įspūdingai grįžta prie Simo Kudirkos iš filosofinės bei religinės pusės. Pakartojam rašinio didžiąją dalį.

(AMERIKOS ROLĖ KUDIRKOS LIKIME):

Jis mėgino pabėgti, — pradedą rašins. — Jam buvo atsakyta laisvę, nes Pakrančių sargyba nenorėjo statyti į pavojų žvejybos pramonės pelną. Tai reikią įskaityti kaip vieną tašką, laimėtą marksistinei doktrinai apie ekonominių veiksmų pirmumą visuose žmonių reikaluose.

Amerikos žmonės buvo padaryta gėda Kudirkos grąžinimu. Mr. Nixon pasakė, kad tas veiksmas buvo nedoras. Čia mes turime kiti kiti pastebėti.

Pastebėti, kad Richard Nixon nėra žmogus, kuris užstoja savo pareigūną, nelemtai suklydusį savo sprendime. Tikrai, jei Pakrančių sargyba būtų pasipriešinusi rusam; jei kiti trys ar keturi jūrininkai iš Rusijos ar iš pavergtų kraštų, toki kaip Lietuvos Simas Kudirka, būtų turėję drąsos pabėgti; jei Pakrančių sargyba būtų primusi kai kuriuos rusus, užuot leidusi jiems Simą Kudirką mušti, — tai Amerikos žmonės būtų aplodismentais sutikę. Tada Mr. Nixon būtų galėjęs užstoti savo pareigūnus. Jis būtų galėjęs kai kuriuos Pakrančių sargybos pareigūnus pasikviesti penketą minučių pasivaikščioti po rožių sodą ir dvidešimt minučių pozuoti su jais ir su išgelbėtais jūrininkais.

Ar bereikia pridėti, kad kiti pareigūnai būtų tada atsidūrę Rusijos ambasadoje reikalo užglostyti.

Deja, viskas dėjosi kitokiu būdu, ir kitoki ryšiai buvo su Maskva.

Buvo surengtas teismas ir sutartas sprendimas. Jungtinės Valstijos būtų dėkingos, jei sprendimas nebūtų mirtis. Ekonominis bendradarbiavimas žvejybos ir kitais reikalais būtų lengvesnis, jeigu sprendimas nebūtų kalėjimas iki gyvos galvos. Ir taip buvo padaryta.

Simas Kudirka taip antru kartu Jungtinių Amerikos Valstijų buvo išduotas. Pirmas išdavimas, galimas daiktas, buvo išaiškinamas kaip biurokratinis apsižiopojimas. Antrasis teišaiškinamas tik kaip dalis bendro žmoniškumo bei garbės praradimo (...).

(KUDIRKOS ROLĖ ŽMOGIŠKŲJŲ IR DIEVIŠKŲJŲ VER-
TYBIŲ PASIRINKIME):

Simas Kudirka — tęsia laikraštis — išaugęs iš kieto kelmo. Jo giminės atsisakė patvirtinti bet kada manę apie jį kaip nepastovų, ekscentrišką, linkusį į nereikalingus kraštutinius. Ir tikrai, jie pareiškė, jeigu jis pasirinktų mirti dėl Lietuvos, tai jau būtų nereikalingas kraštutinis.

Tardomi komunistų pareigūnų, kurie turėjo galią atimti iš jų visas žemiškas gėrybes, jų vaikus, jų ateities viltis, jų psichinį duonos kriaušlį, — jie atsisakė meluoti.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS

Kas nėra taika ir kas taika yra — kalbėjo Paulius VI

Naujų Metų diena yra skirta Taikos reikalui. Popiežius Paulius naujų metų kalboje aiškiau nei bet kada nūžymėjo, kas nėra taika ir kas taika yra.

Pagal tos kalbos santrauką N. Cath. Register, popiežius pasmerkė visas tiranijos formas, smurtą, prievartą, "organizuatą religijų persekiojimą ištisose tautose"; pasmerkė taip pat "propagandą už suklustotą taiką, primetą karinėm priemonėm".

Kalbėjo klausimu: "Ar ji (taika) reiškia tai, kad ištisom gyventojų masėm nebūtų duodama laisvo ir normalaus (savo nuomonės) pareiškimo, tos su didžiausiu pavydumu saugojamos žmogaus dvasinės teisės — teisės gyventi ir praktikuoti savo religiją?"

"Ar nėra integrali nė teisingumo dalis leisti kiekvienam kraštui plėtoti pačiam savo raidą bendradarbiavimo rėmuose, laisvai nuo bet kokių ekonominių ar politinių užmačių dominuoti kitų kraštų daliai?"

Tikroji taika tegali būti grįsta tik pagarba žmogui, o tai reiškia teisingumo vykdymą.

"Jei jūs norite taikos, vykdykite visame pasauly teisingumą".

Laikraštis aiškina, kad Vatikano stebėtojai šiuose popiežiaus žodžiuose matė nurodymą į žydų, katalikų ir kitų krikščionių persekiojimą Ukrainoje.

noje, Lietuvoje ir "kitur US-SR".

Savo ruožtu sekančiam Vatikano diplomatinis ryšius su komunistiniais režimais popiežiaus kalba gali rodyti kaip nusivylimas tom su komunistais derybom, iš kurių komunistai nori gauti šį tą, už tai neduodami nieko.

Vatikano spaudos šefas F. Alessandrini pareiškė, kad Vatikanas visada esąs pasiryžęs dialogui su kom. Kinija. Tokius pasiryžimus Vatikanas pareiškęs prieš penketą metų, bet lig šiol negavęs jokio ženklo, kad komunistai to nori.

Amerikos katalikų mokyklose 1971 mokinių buvo beveik 300, 000 mažiau kaip 1970. Iš 11,350 mokyklų per metus 800 užsidarė.

Chicago arkivyskupijoje per paskutinius 7 metus 123 kunigai metę kunigystę. Arkivyskupijoje viso kunigų dabar yra 1,105, prieš 7 metus buvo 1,221.

Parapijų Chicago arkivyskupijoje (Tablet pranešimu) esą 456. Jos per metus turėjo pajamų 64.3 mil. dol., kiekvienos šeimos įnašas vidutiniškai buvo 121 dol.; parapijos pajamos per metus vidutiniškai buvo 141,000.

Mokyklom išleista 61.5 mil. Pajamos iš tėvų už mokinių mokslą tesudarė tik 27.4 mil., taigi nuostolių 34 mil.

Amerikos automobiliuose nuo 1972 naujoji gamyboj bus reikalaujama įtaisyti tokius saugumo diržus, kurie imtų blykčioti ir birti, motorą įjungus, jeigu vairuotojas nebus diržo prisisegęs.

Kas padarė indą, kuriame Pilotas nusiplovė rankas? Ar tai buvo romėnas, ar tai buvo žydas? Ar jis buvo vedęs ar vienguntis? Kaip ilgai jis darbavosi, iki padarė? Kokia kaina jis vertino savo darbą? Tokius klausimus keltų, jei dabar amerikietis žurnalistas rašytų reportažą apie Kristaus Kančią. Tie, kurie pranešinėjo apie Simo Kudirkos teismą, buvo ištikimi tai pačiai tradicijai.

Jie buvo žmonės, kurie stebėjo didžias tiesas, o pranešinėjo menkniekius.

Amerikos žurnalistų pranešimuose apie jo teismą tik atsitiktinai užsiminta apie Kudirkos pareiškimą teismui, kada jis galvojo būsiąs nuteistas mirti. Jis prašė, kad jam leistų priimti Katalikų Bažnyčios paskutinius sakramentus. Teisėjas sakė nesuprantąs, apie ką teisiama kalbąs. Amerikos žurnalistai pasirinko nesakyti Amerikos žmoniems, kad komunistų valdomuose kraštuose kaliniams negalima mirti su malda (...).

(KO NĖPADARĖ AMERIKOS SENATORIAI):

Senatorius Kennedy niekad nebuvo Rusijoje ar Kinijoje nei neraišė laišku, nei neprašė savo valstijos gerus žmones (rašyti), kad tokia pagauda būtų leista mirties valandą amerikiečiam belaisviui Rusijoje, ar Kinijoje, ar šiaurės Korėjoje bei šiaurės Vietname. Nei senatorius Hart, nei senatorius McGovern. Tebus leista pridėti, kad nei senatorius Javits ar senatorius Fulbright. Tuo reikalu nepakėlė balso nei senatorius Goldwater.

Jį pakėlė Simas Kudirka. Senatoriai Kennedy, Hart, McGovern, ir Javits, ir Fulbright, ir Goldwater yra tokio vardo, kad jis bus prisimenamas ir tada, kai jų kadencija baigsis. Tik, reikia manyti, neilgam (...).

Simo Kudirkos vardas išliko ilgai ir po to, kai jo dešimties metų bausmė pasibaigė. Reikėtų tikėti, daugelis norės jį (vardą) nešioti ir nešioti garbingai, kad šio gyvenimo tamsoje jie pasijustų sustiprinti ir suraminti spindulių, einančių iš jo garbės.

KOKS ŽVĖRIS LABIAUSIAI NEPASOTINAMAS?

Vyriausybei artimas Urugvajaus Montevideo dienraštis "La Manana" (Rytas) 1971 gruodžio 17 vedamųjų puslapy paskelbė savo bendradarbio C. Verax straipsnį apie religinį persekiojimą Lietuvoje. Atsakojama Prienų ir Alytaus katalikų krepimasis į Brežnevą, kunigų suėmimai bei apžvelgiama bendroji katalikybės padėtis dabartinėje Lietuvoje, ją palyginus su religijos klestėjimu nepriklausomybės laikais. Atkreiptas dėmesys į prarają tarp sovietinės konstitucijos "garantuojamų laisvių" ir gyvenimo tikrovės.

Dienraštis, laikas nuo laiko skelbdamas komentarus apie lietuvių laisvės kovų įvykius, buvo paminėjęs Simo Kudirkos tragediją ir jo kalbą teisme. Rinkimų proga dienraštis stambiomis raidėmis pateikė tokią "įsly": koks žvėris labiausiai nepasotinamas? Atsakymas: rusiškoji meška, bevirškinanti Lietuvą, Latviją, Estiją ir eilę kitų kraštų. (Elta)

AR ŽINAI, KAD...

Hamiltonė anglikonų pamokslininkas norėjo prisidėti prie sovietų Kosyginą ir arkivyskupo Ramsey, atvykusių į Kanadą, pagerbimo ir per pamokslą pasakė žodžius, kurių pats išsigando: "Mes sveikiname į mūsų kraštą atsilankiusius arkivyskupą Kosyginą ir premjerą Ramsey".

Izraelis tiki, kad 1972 Sovietai išleis 30,000 žydų. Triukšmas apsimokėjo.

Amerikoje 1971 m. buvo 40 mėginimų pagrobti lėktuvus. Pasisekė grobikam mažiau kaip pusiau. Nuo 1930 iki 1967 m. pasisekė jiems 76 proc.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SVELSKIS — Lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios koplyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gynybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. B. to, duodami po laido tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaimo.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daria ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuoja ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priima užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimesiems — importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos spalvotos lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausias rūšių pigiausias kaimomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europą. Užsikiite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga- u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto- patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Skelbkite Darbininke

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Skirtinga programa Sek. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radioj. stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860. kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laiku WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil, Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCME-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LEKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	Specialios nuolaidos: INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS
---	--

Dail. Adomo Galdiko parodoje iš k. Virginija Butienė ir Vida Penikienė. Nuotr. V. Maželis

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and August when published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Simo Kudirkos dėka

Pagarsintas gan plačiai Sovietų Sąjungos studento Merab Kurashvili, 34 metų, inžinieriaus, nuotykiš Amerikoje. Neatsispyręs pagundai nusisavinti kai kurias prekes krautuvėje, buvo sulaikytas. Nors valstybės departamentas išaiškino, kad tai neklaido jam ir toliau studijuoti, bet Sovietų atstovybė nusprendė jį išvežti "namo". Kennedy aerodrome, vedamas į lėktuvą, persipiovė gerklę ir rėkė. Valstybės departamento įsakymu, jo išvykimas buvo sulaukytas, iki Amerikos pareigūnas patirs iš jo paties, ar jis nori išvykti. Atsakė norįs "namo". Išvežtas.

Su šiuo nuotykiu spauda tuoju siuo Simo Kudirkos išdavimą.

N. Y. Times (sausio 11) informaciją apie Kurashvili baigė: "Pereitais metais (valstybės) departamentą kongresinė pakomisė pasmerkė už elgesį su mėginusiu pabėgti lietuviu jūrininku, kuris nušoko nuo sovietinio žvejų laivo prie Martha's Vineyard ir prašė azilio Jungtinėse Valstybėse 1970 lapkričio 23.

"Pakrančių sargybos vyriausios būstinės įsakymu, jūrininkas Simas Kudirka buvo grąžintas į jo laivą, ir tas sprendimas sukėlė protestus visame krašte."

Daily News (sausio 12) prie informacijos apie Sovietų studentą ir valstybės departamento atsargų šiuo kartu elgesį pridėjo, kad sausio 11 valstybės departamentas paskelbė taisyklę, kaip reikia elgtis su azilio prašančiais. Dėl šių taisyklių laikraštis rašė: "Jei jos būtų veikusios prieš 14 mėnesių, jos būtų užkirtusios kelią Sovietų jūrininkam ištempti lietuvių jūrininką Simą Kudirką iš J. V. Pakrančių sargybos laivo Vigilant prie Martha's Vineyard, Mass.,

po to, kai jis mėgino ištrukti Jungtines Valstybes.

"Naujos taisyklės kilo tiesiogiai iš atsitikimo su Kudirka 1970 lapkričio mėn. (...) Prezidentas Nixonas įsakė valstybės departamentui surašyti aiškią politiką, kad būtų tikra, jog jokiu atveju azilio ar laikinės prieglaudos prašymas negali būti atmestas J. V. pareigūnų. Jungtinės Valstybės ar kitur, vietose, kurios nepriklauso kitų valstybių jurisdikcijai, — kaip J. V. laivai jūrose — tarp priemonių, kuriomis užtikrinamas saugumas, gali būti pavar-tota jėga prieš mėginimą jėga repatriuoti."

Tas pats laikraštis kitos dienos vedamajame pakartojo, kad šių taisyklių prezidentas pareikalavo po "nugarbingo epizodo su lietuviu jūrininku Simu Kudirka". Dabar — sako laikraštis — tegul taisyklių žodžiai nueina iki apačių, kad nebebūtų įmanomas pakrikimas ateity.

Metam praėjus nuo Kudirkos įvykio, ima aiškėti jo kančios prasmė — ji buvo reikalinga kitiems bėgantiems į laisvę apsaugoti nuo išdavimo.

Be Kudirkos kančios nebūtų minėtų taisyklių, kurios užkerta kelią pareigūnams savivališkai laužyti žmoniškumo teisę ir pažeisti Amerikos garbę.

Kudirkos dėka laimėtos taisyklės betgi jam padarytos skriaudos neatitiktos. O nesugadinta sąžinė reikalauja atsisteiti su tuo, kuriam buvo padaryta skriauda. Kudirkai tai buvo skriauda visam jo ir jo šeimos gyvenimui.

Taisyklės moraliai neatpalaiduoja vyriausybės, kurios vardu buvo padaryta skriauda, nuo pastangų, kad ir Kudirkai būtų parodytas žmoniškumas.

KALBAMA APIE BĖGLIUS ENKAVEDISTUS

Ryšium su perykščiu Olego Lialino pabėgimu į Vakarų ir pasilikimu Londone "The Philadelphia Inquirer" (gautas V.M. dėka) gruodžio 12 paskelbė Carol Dunlop rašinį apie Lialino ir jo pirmtakų likimą.

Oleg Lialin buvo 34 metų. Oficialiai buvo Sovietų prekybos delegacijos Londone narys. Neoficialiai — KGB kapitonas. Pabėgęs Londone jis davė 105 pavardes sovietinių pareigūnų, kurių uždavinys buvo šnipinėti. Nurodė šnipus, įsikūrusius netik Anglijoje, bet ir Belgijoje, labiausiai prie Nato būstinės. Anglija išvarė 105 sovietinius agentus (tarp jų ir lietuvių Richardą Vaigauską, nuo 1960 iki 1963 dirbusį J. Tautų sekretariate, palaikiusį New Yorko santykius su kai kuriais lietuviais, paskiau perkeltą į Londoną, į Sovietų konsulatą). Kiek išvarė Belgiją, skaičius nepaskelbtas.

KAS NUTIKS SU LIALINU?

Toks korespondento klausimas tinka tiek Lialinui, tiek ir kitiems KGB bėgliams. Korespondentas mano: Lialiną iškamantinės anglų saugumas; perduos kamantinėti Amerikos CIA; už bendradarbiavimą jam atlygins pinigais, pasiūlys padaryti plastinę veido operaciją, jei jis norėtų; pasiūlys įsikurti Kanadoje, Australijoje ar N. Zelandijoje — kitu vardu, kita pavarde.

Bet visas bėglio rūpestis pra-

KOKIĄ KAINĄ VISAM SAVO GYVENIMUI JIE MOKA UŽ PASIRINKTĄ LAISVĘ

sidės, kada reikės prisiderinti prie naujo gyvenimo stiliaus; kada reikės jausti nuolatinę sovietinio KGB keršto grėsmę.

To negalėjo pergyventi bėglys Anatole Barzov.

BARZOV PATIKĖJO PANIUSKINO ŽODŽIAIS

Anatole Barzov buvo pabėgęs lėktuvu į Austriją. Po kurio laiko jis atsidūrė Amerikoje. Čia jis buvo surastas Sovietų ambasadoriaus A. Paniuskinio agentų. Davėsi kalbamas ir prikalbamas, kai Paniuskinas jį užtikrino: bus visas užmiršta ir atleista; jis galės gyventi su žmona ir sūnum.

Grįžo į Maskvą. Žmonos nei sūnaus nė pamatyti neteko. Per aštuonis mėnesius kalėjime iščiulpė iš jo visa, ką patyrė iš bendradarbiavimo su amerikiečiais, ir paskui — nušovė.

NESUSIGUNDE PASILIEKA NUOLATINĖJE BAIMĖJE

Tokiai pagundai daugumas bėglių nepasiduoda. J. Rastorov, Sovietų atstovybės Japonijoje antrasis sekretorius; P. Deria-

bin, KGB viršininkas Vienoje, N. Chochlov Berlyne, V. Petrov Sidnejuje negrįžo ir tebesinaudoja azyliu. Bet niekas iš jų nesijaučia tikras, kad jų nepasieks KGB teroristų ranka.

L. Trockis, Rusijos revoliucijos architektas ir šnipų tinklo organizatorius, pabėgo nuo Stalino 1929. Vienuolika metų Trockis išgyveno, saugodamasis Stalino keršto, nes žinojo, kad komunistai nieko ir niekam neužmiršta ir jokio pasigailejimo nepripažįsta. Neišsisaugojo: 1940 m. speciali teroristų sekcija (Spetsburo) Tockį nudobė Meksikoje.

Metus vėliau teroristai nužudė generolą V. Krivitskį, buvusį karinės žvalgybos viršininką vakarų Europoje. Kaip sovietinis agentas jis buvo užsimaskavęs Zenevoje šalpos organizacijos "Centrale Sanitaire Suisse" firma. Firma vertėsi siuntimu siuntinių pasilikusioms pabėgėlių šeimoms. Tokiu būdu sudarė sąrašą tų, kurie palaiko ryšius su užsieniu.

Tai buvo dar prieš karą. Bet 1937 Stalino vykdomų valymų metu generolas pabėgo, kad ir jis gali būti likviduotas. Pabė-

go į Vakarų. Atsidūrė Amerikoje. Po ketverių metų Washone viešbuty, savo kambary, buvo teroristų nužudytas.

Tarp visų bėglių labiausiai pagarsėjo Igor Guzenko, Sovietų ambasados Ottawoje tarnautojas. Jis "pabėgo" 1945 rugsėjo 5. Kanados vyriausybei jis perdavė 130 slapty dokumentų. Pagal juos buvo suimti 26 sovietų agentai. Iš tų dokumentų paaiškėjo, kad mokslininkas Alan Nunn May išdavė sovietams žinias apie Amerikos atominius bandymus; pateikė net uranijaus pavyzdžius. Kas Amerikoje buvo laikoma didžiausioje paslapyje — buvo slepiama net nuo viceprezidento Trumano, tą jau seniai žinojo Stalinas.

Guzenko likimas? Jis parašė autobiografinį "The Iron Curtain", kuris virto bestselleriu ir paskiau patraukliu filmu. Bet savo pajamas investavo į nepasisekusią biznį ir viską prarado. Dabar tebegyvena kažkuriam Ontario miestely, saugojamas specialios sargybos, remiamas Kanados vyriausybės po 50 dol. mėnesiui ir dar kažkurių geradarių po šimtingą.

Tačiau ir jis nėra saugus nuo KGB grėsmės. Ypačiai saugumo jausmas dingio, kai prieš keletą metų Amerikoje teisiama sovietų šnipas prisipažino gavęs uždavinį vykti į Kanadą ir iširti, kur yra Guzenko.

O BĖGO JIE NUO BAIMĖS

V. Petrov, KGB agentas, pabėgęs Australijoje 1954, gyvena izoliavęs Melbourne, nuolatinėje represijų grėsmėje. Kas sovietiniame režime yra pagyvenęs, tam represijų jausmas retai kada praeina.

Ironiškas žmogaus likimas — jaučia dabar baimę, o juk buvo bėgęs nuo baimės. Bėgo Petrovas, nes matė, kad negalės vykdyti jam numatytų uždavinių, o jei nevykdys, žinojo, kad atsauktas į Maskvą nebus ten paglostytas. Bėgo iš baimės.

Tas pats Lialinas bėgo iš kitokios baimės. Jis buvęs sulaukytas anglų policijos girtas vairavęs automobilį. Buvęs įsivėlęs į istorijas su moterim. Žinojo, jo viršininkai jam to neatleis. Bijojosi atsakomybės Maskvoje.

Chochlovos nepakėlė uždėtos pareigos — žudyti žmones Vokietijoje. O atsakyti — jis žinojo, ką tai reiškia.

Garsusis pulkininkas Oleg Petrovskis, sušaudytas Maskvoje 1963, buvo žmogus be baimės. Jis per 16 mėnesių perdavinėjo dokumentus anglų agentui. Per-

(nukelta į 5 psl.)

Operetės choro valdyba ir dalis narių, įteikę Tėv. Pauliui Baltakiui, Kultūros Židinio statybos pirmininkui, 400 dol. Iš k. l. eilėje M. Kliveckienė, B. Labutienė, Tėv. P. Baltakis, dr. M. Žukauskienė, choro vadovas muzikas M. Cibas, A. Katinienė, II-e eilėje E. Bublainienė, E. Dėdinienė, V. Jankauskienė, E. Cibienė, R. Ceiliūtė ir E. Vizbarienė.

JUOZAS ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

21

Jei prieš šitą garbės pajautimą pas mus ne kartą nusizengta, tai yra būtina, kad kas nors atseiktų moralinį patenkinimą ir principui ir paliestam asmeniui. Tai daryti jaučiuos tu-ris pakankamai teisių ir be oficialinio kieno nors įgaliojimo, nes, mano įsitikinimu, turime prieš akis atsitikimą, kur individualinės sąžinės įstatymas yra aukštesnis už bet kurio kolektyvo sprendimą.

Zinau gerai, kad daug kas savo neigiamą nusistatymą prof. Ereto atžvilgiu pateisina tais jo paklydimais, kurių nė aš nesu nutylėjęs. Jei man neteko jų ypatin-gai pabrėžti, tai buvo tam dvi priežastys: pirma, prof. Ereto paklydimai tiek buvo perduodami, kad visai nėra reikalo dar daugiau dėti kūrlo į ugnį; antra, šis rašinys vis dėlto skiriamas sukaktiniam reikalui. Bet šiaip ar taip prof. Ereto padarytos politinėje ir šiaip visuome-ninėje plotmėje paklaidos, kurių esmė buvo anksčiau trumpai nusakyta, sudaro palyginant su jo nuopelnais tautinėje, valstybinėje ir kultūrinėje srityje, tokią quan-titę neglėbia, kad negali pateisinti to neigiamojo nusistatymo, kuris ne kartą jam yra taikomas.

Šiame savo rašinyje neliečiu tų gandų ir įtarimų, kurie neviešai inkriminuoja prof. Eretui nelojalumą Lie-tuvos vyriausybei netolimoje praeityje. Blogiausia šiuo atveju yra tai, kad jie savo darbą padaro, nebūdami net oficialiai ir dokumentaliai įrodyti. Minėdamas tuos gan-dus ir įtarimus, nesigilinu į jų turinio nagrinėjimą, nes tai būtų netikslingas ir bergždzias darbas.

Koks gi galų gale susidaro vaizdas iš prof. Ereto gy-venimo ir veikimo Lietuvoje?

Jaunas daktaras, simpatijos atgimstančiam lietuvių tautai ir sentimentalus pažado savo miršančiam drau-gui vedamas, apsisprendžia dirbti kultūrinį darbą sveti-mam krašte svetimos tautos naudai. Tuo pačiu jis tikisi ten rasti tinkamą savo gabumams ir pajėgoms pritaikymą. Jis atiduoda naujajai savo tėvynei 15 geriausių savo amžiaus metų ir pritaiko savo jėgas ten, kur to reikalauja iš jo visuomenės gyvenimas. Bet jis tam tikros pasaulėžiūros žmogus ir vieną laiką tam tikros par-tijos narys, ir to pakanka, kad priešingų šitai pasaulė-žiūrai ir šitai partijai žmonių nusistatymas, motyvuojamas apskritai nereikšmingais jo paklydimais, duotų nei-giamą toną bendram jo darbų vertinimui net tada, kai jis per 15 metų yra praaugęs savo partikuliarumą ir tin-kamai susipratęs savo pašaukimo ir elgimosi linijos at-žvilgiu.

Gabus profesorius su tikru akademinio pašaukimu, perėjęs visus kilimo laipsnius iki ordinatūros slenksčio ir praturtinęs moksline lietuvių literatūrą tokiu laipsniu, kad labai nedaug iš ordinariųjų mūsų universiteto pro-fesorių galėtų su juo lygintis, dirba akademinį darbą vyresniojo asistento teisėmis, kurios neduoda jam nė galimumo tinkamai išlaikyti savo šeimą.

Štai du faktai, kuriuo du šiuo metu, kai yra atkritęs tikras pagrindas kaltinti jį partyvumu ar akademinio nekompetentingumu, atrodo kažkokiu anachronizmu, ne-pateisinamu džentelmeniškumo ir teisingumo reikalavi-mais. Jie galėtų rodyti normaliais nebent tiems, kam yra nusizengimas pats katalikiškumas su visomis jo moralinėmis ir intelektualinėmis konsekvencijomis. Ši-tiems žmonėms prof. Eretas ne tik ne tapo per 15 metų labiau priimtinas, bet jis jiems bus vis labiau odiozinis

sulig tuo, kaip jis dar labiau tobulės katalikiškumo at-žvilgiu. Bet tokių žmonių aš ir nesitikiu įtikinsias. Aš kreipiuos tik į džentelmenus ir sakau: štai garbinga 15 metų kultūrinės tarnybos sukaiktis (1919 — X.15 — 1934)! Ar nereikėtų jį uoliau susidomėti?

II:**AUDITORIJOJE IR UŽ JOS**

Lietuvos aukštosiose mokyklose prof. J. Eretas dirbo nuo 1919 iki 1940 su devy-nių mėnesių pertrauka 1931-32 metais.

Jo akademinio darbo pobūdį bei eigą aprašė bei įvertino prof. St. Šalkauskis rašiny-s. Iš kitos pusės į prof. J. Ereto rašinį, la akademiniam darbe žvelgia buvę jo studentai — žvelgia į jo santykius su studentais auditorijoje ir už jos.

Iš tos pusės prof. J. Eretą vaizduoja A. PETRAUSKAITE SKRUPSKELIENE (Chicago, Ill.), talkinama eilės kitų buv. prof. J. Ereto klausytojų, kurie suminė-ti pačiame rašiny.

BUVO 1919 metai — pirmieji nepriklausomos Lie-tuvos gyvenimo ir mano gimnazijos metai...

Vieną rytą, vos įžengus į klasę, Aldona V. sutiko mane klausimu: "Ar tu pažįsti dr. Eretą, žinai, tą iš Šveicarijos?" Turėjau pasakyti, kad ne, nes dar nebuvo jo sutikusi.

"Na, tu ir ateitininke!" nustebo Aldona. "Tai ne-žinai, ar tiesa, kad dr. Eretas ypatingai gražiai šoka?" Aš ir to nežinojau, nes profesorį šokant mačiau žymiai vėliau — viename linksmame studentų baliuje ano meto gražiausioje Kaune Rotušės salėje. Šoko tada su stu-dente Ona Jakaityte, kuri tą vakarą išskirtinai gražiai atrodė.

Mes, gimnazistai, žinojom, kad dr. Eretas atvykęs iš kito krašto; kad dirba informacijos darbą Eltoje, dė-sio aukštuosiuos kursuos, veikia įvairiose organizacio-se.

(Bus daugiau)

Organizuojama antroji baltų informacijos konferencija

Pirmoji baltų informacijos konferencija įvyko 1971 kovo 27-28 New York. Dabar jau pradėta rūpintis antros konferencijos ruošimu.

Gruodžio 7 Baltimorėje, Estų salė, buvo suauktas pirmasis organizacinio komiteto susirinkimas. Jame dalyvavo šeši atstovai: po du iš lietuvių, latvių ir estų. Lietuviams atstovavo dr. Jonas Genys (Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis) ir Julius Silgalis (JAV Lietuvių Bendruomenės įgaliotinis); latviams atstovavo Amerikos Latvių Draugijos įgaliotiniai dr. Ilgvars Spilners ir dr. Talivaldis Šmits; estams — Estų Amerikos Tautinės Tarybos įgaliotiniai Juhan Simonson ir Kaljo Popp.

Susirinkimui vadovauti buvo išrinktas dr. J. Genys, o sekretoriauti — J. Simonson.

Pasitarimai praėjo labai draugiškoje nuotaikoje. Buvo susitarta visais svarbiausiais klausimais.

Konferencijos vardas bus "Antroji Šiaurės Amerikos Baltų Informacijos Konferencija". Ji įvyks Washington, D.C., 1972 balandžio 15 (parinktos ir dvi kitos datos, jei ši data būtų pakeista). Konferencijai paruošti išrinktas vietinis paruošimų komitetas: J. Silgalis, dr. T. Šmits, K. Popp, Madis Valge (estas) ir dr. J. Genys, kuris į šį komitetą dar pakviestą vieną Washingtono lietuvių. Re-

kalui esant, visas komitetas bus žymiai padidintas.

Galutinė programa nebuvo nustatyta, bet buvo sutarti patys principai. Šalia iškilmingos pradinės sesijos ir iškilmingos vakarienos, konferencija bus suskirstyta į tris sesijas. Pirmą sesiją vadins "Baltų informacijos ir dokumentacijos šaltiniai ir veiksniai". Jai vadovaus Juhan Simonson (16 Central Ave., Lakewood, N. J. 08701). Antra sesija — "Baltų informacijos paskleidimo metodų pagerinimo galimybės". Jai vadovaus dr. I. Spilners (940 Garden City Drive, Monroeville, Pa. 15146). Trečia sesija — "Naujausios informacijos apie Baltijos tautų reikalus". Jai vadovaus dr. Jonas Genys. Šios sesijos ir visais kitais reikalais rašyti adresu: Dr. J. Genys, 8908 Orbit Lane, Seabrook, Md. Organizacijos, norinčios atsiųsti savo oficialius atstovus ir paskaitininkus, prašomos registruotis iš anksto. Taip pat laukiama patarimų, kaip šį svarbų

darbą atlikti kuo geriausiai.

Trys organizacijos, sudarančios Jungtinį Baltų Komitetą, remia šią konferenciją finansiskai. Lietuvių Bendruomenė ir kitos baltų organizacijos bus lygiagrečios šios konferencijos rėšėjos, jei įneš pradinių 200 dol. įnašą ir įsipareigos finansiskai bendradarbiauti (tai, žinoma, bus padaryta). Organizacijos, užsiregistravusios atsiųsti savo atstovus, bus laikomos talkininkėmis.

Konferencijos metu numatoma praveisti mažiausia tris oficialias rezoliucijas, suaukti Amerikos spaudos konferenciją ir turėti plačiai žinomus kalbėtojus. Bus bandoma pakviesti bent vieną žymų Amerikos žurnalistą ir bent vieną žinomą politiką (gal iš valstybės departamentų). Antrą konferencijos dieną bus padėti vainikai prie kapų žymių Amerikos vadų, rėmusių Baltijos tautų pripažinimą suvereninėmis valstybėmis prieš 50 metų.

Tikimės, kad visam šiam darbiui bus jungtinis ir visuotinis lietuvių pritarimas. Šis pirmas susirinkimas buvo darnus dėka mūsų vadovaujančių organizacijų pirmininkų susitarimo.

Dr. Jonas Genys

Audronė Toronte

Tėvynės Prisiminimų radijo vedėjo J. R. Simanavičiaus dėka turėjom malonumą pamatyti ir išgirsti paskutinį Aukuro pastatymą. Buvo vaidinama Jurgio Jankaus Audronė. Šia proga džiugu atžymėti Elenos Daugavietės-Kudabienės nenuilstamą veiklą teatro pasaulyje.

J. Jankaus Audronė parašyta gyvai. Dialogai paprasti. Žmonės nedirbtiniai. Autoriui galima pritaikyti A. Ostrovskio, 19 šimtmečio žinomo rusų dramaturgo, žodžius: "Dramaturgas neturi išgalvoti, kas pasidare. Jo reikalas yra parašyti, kas atsitiko ir kaip galėjo atsitikti. Tuomet tik gims gyvi žmonės ir patys pradės kalbėti."

Audronės tematika yra labai sena. Dėl to sena, kad yra gyvenimiška. Dėl nelaimingos meilės daug mergaičių atima sau gyvybę. Užtat nenuostabu, kad šita tema kartojasi pas įvairių tautų rašytojus.

Bendras išpuolis buvo, be abejo, geras. Visas vaidinimas publikos šiltai buvo priimtas.

Dramos užuomazga prasidėjo kaimiečio trobo, pro kurios atviras duris buvo matomas Nemunas. Jau pirmame veiksmo susipažinome su visais veikėjais. Pilko kaimo gyvenimą pagyvino keliaujas prekybininkas Andrius, gražus vengras, su savo lagaminėliu po pažastim. Jis apsuiko mergaitę galvelės, o bernai, pilni pavydo ir nedraugiškumo, buvo pasiryžę jį iš kaimo išvysti. Iš Audronės elgimosi ir kalbų žiūrovui aiškėjo mergaitės drama. Jos ilgametis garbintojas Alminas, nors ir suprato, kad jo kely pasimaisė Andrius, bet tikros dramos nesuvokė iki vaidinimo galo. Tėvai klausėsi Andriaus kalbos apie projektuojamą krautuvę, ir jiems vaidenosi jų dukters laimė. Tik jautri te-

tulė orientavosi bręstančioji situacija. Bet jos įsimaišymas Audronės tėvams nebuvo mielas. Pagaliau, Skirmutei išgirdus savo sesers gincą su Andriumi, jai paaiškėjo, kad Audronė laukia Andriaus kūdikio. Skirmutė atskleidė paslaptį saviškiam. Tėvus ta žinia sukrėtė. Skirmutė nujautė sesers sielos stovį ir pirmoji davė tėvams mintį apie Nemuną. Visi bėgo prie upės, bet jau buvo per vėlu. Audronė jau buvo nusiskandinus.

Tai labai suglaustas veikalo turinys.

— Moterys, kilusios iš vidurinės ir rytų Europos, dalyvaujančios jungtinėse moterų organizacijose, kreipėsi su memorandumu į Jungt. Tautų narius. Atkreiptas dėmesys į tragišką pabėgėlių šeimų likimą — daugelio šeimų nariai liko jų kilimo kraštuose ir jiems neleidžiama išvykti į tuos kraštus, kur jų artimieji rado globą. Laukiama, kad Jungtinės Tautos "išryškins savo tikėjimą pagrindinėmis žmogaus teisėmis, nurodytomis Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos dėsniu. Memorandumą pasirašė 11 jungtinių moterų organizacijų, apjungiančių moteris šių kraštų: Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Gudijos, Gruzijos, Jugoslavijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos, Ukrainos ir Vengrijos. Iš lietuvių moterų memorandumą pasirašė Lietuvos Moterų Klubų Federacija ir Lietuvos Katalikių Moterų organizacijų pasaulinė Sąjunga. (E)

Pjesės pastatymas, vartojant teatralinį išsireiškimą, buvo svarus. Iš mėgėjų, ir dar iš jaunų, daug reikalaujama negalima. Tėvai — A. Enskaitis ir A. Kalvaitienė — savo roles atliko įtikinamai. Tik motinos klyksmas kai kuriose vietose, ypač paskutinėje scenoje, buvo dirbtinis ir įnešė disonansą. Pagyrimo vertas yra Vargūnas (A. Ulbinas). Jis tiesiog jaugo ir savo rolę vaidyba ir išvaizda. Almis (B. Juodelis) buvo nuoširdus lengvatikys ir žadino publikos simpatiją savo naivumu. Andrius (A. Stanevičius), keliaujas donžuanas, buvo geros išvaizdos, bet neuztektinai ryškus. Skirmutė (L. Verbickaitė), gerai mūsų publikai pažįstama iš ankstyvesnių rolių, buvo labai gyva, šelmiška, pilna niuansų ir žavingai grakšti. Išgirdus apie savo sesers dramą, ji parodė tikrus dramatinis gabumus. Audronė (Zilvitenė) yra subrendusi scenos veikėja. Kadangi jos asmuo jau iš pradžių yra tragiškas, jai neduodama daug kontrastų. Bet vis dėlto jos trys didelės scenos su meilužiu, su tėvais ir atsisveikinimas su gyvenimu paskutiniame veiksmo davė jai galimybes išskirti virš monotoniškos linijos.

Savo kritikos gale palieku ryškiausią asmenį — tetulę (E. Kudabienę). Ji yra nepasiekiamas. Niekas geriau tetulės nesuvaldinti, nors ir Kauno teatre. E. Kudabienės pavaizduota tetulė yra mūsų kaimo gyvybė. Jos gilus įsijautimas į rolę pasireiškė ir tame, kad niekur ir niekuomet savo vaidybą ir laikyseną ji nenukrypė nuo linijos.

Reikia pažymėti, kad dekoracijos ir kostiumai buvo padaryti labai tinkamai ir rūpestingai.

Vaidinimui pasibaigus, žiūrovai ilgą plovimą dėkojo aktoriai ir jų vadovė už suteiktą malonumą. Paskutinį žodį tarė J. R. Simanavičius. Jauna mergaitė vadovė įteikė gėlių puokštę.

V. A.

Kodėl tik New Yorke taip ne-

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

SUTARTIS IR JOS KEITIMAS

Klausimas

Mūsų duklė ir žentas turi dviejų šeimų namus. Tie namai beveik išmokėti. Bėra tik trys tūkstančiai "mortgage". Dabar jie sumanė tuos namus parduoti ir nutarė pirkt kitus — vienos šeimos. Mes tam planui buvom labai priešingi. Kam parduoti namus, iš kurių gauni pajamų, ir apsigyventi tokioose namuose, kuriuose už viską teks patiem susimokėti? Bet jie neklausė ir daro, kaip nori, o kai įklimpsta į bėdą, tai šaukiasi tėvų.

Vienos šeimos namus jie nusipirko iš statybos kontraktoriaus. Pirkė per agentą. Tas agentas jiems pasiūlė ir jų pačių dviejų šeimų namus parduoti. Vaikai sakė: gal mes patys parduosim, tai neturėsime agentui mokėti. Bet agentas jiems sako: duokit man teisę parduoti, jei jum patiem nepasiseks parduoti. Jei jūs patys parduosit, man nieko neturėsite mokėti.

Jie pasirašė raštą ir patys pradėjo ieškoti pirkėjo savo namams. Agentas vis jiems sako: jei patiems pasiseks parduoti, aš tą raštą suplėšysiu. Bet rašte to neįrašė. Mūsų žentas — mokytas žmogus, čia mokslus ėjęs. Parsinešė raštą namo ir perskaitęs daug sykių, suprato, kad blogai. Nuėjo vėl pas agentą ir prašė ištaisyti raštą pagal

Rio de Janeiro, Brazilijoje, lietuvių vakarėlyje šoka iš Sao Paulo atvykęs sambūris Zilvytis, vadovaujamas mokytojos M. Vinkšnaitienės.

Nuotr. A. Saulaicius

Mintys

Prie garbingų pavardžių — negarbingas nulis

Kaip vyksta N. Y. Kultūros Zidinio statybos vėjus? Atsakymo į šį klausimą neieškokim pranciškonų pastogė ar aukų rinkėjų sąrašuose. Važiuodami Highland Boulevardu, netieskim karklų, ieškodami bekylančių rūmų, nes jų dar nėra. Jei taip aukošim, kaip aukojom iki šiol, tai tų rūmų gal nė nebus. Atsakymo į klausimą "kaip vyksta vėjus?" geriau paieškokim patys savo sąžinėse.

Iki šiol aukų rinkimo vėjus nepateisino į jį sudėtų vilčių. Priešingai, šis vėjus ima žlugdyti net ir entuziastų viltis bei nuotaikas. New Yorko visuomenė turi progą parodyti savo tikrąjį veidą, kurio bruožuose ryškėja stiprus savanaudiškumas. Savo malonumam (slidinėjimam, pakeliavimam, paučiavimam) išleisdami šimtus dolerių, bendram tikslui atkišam dolerį kitą arba, gražiai atsispažę, visiškai atsisakom duoti...

V. A.

Kodėl tik New Yorke taip ne-

KOKIĄ KAINĄ ...

(atkelta iš 3 psl.)

davinėjo idealistiniais sumetimais, kad padėtų sugriauti tą sistemą, kuri naikina rusų tautą. Tai buvo vieno žmogaus kovą prieš sistemą, užsimojusią sugriauti visą žmoniją.

SKAITANČIO IŠVADOS

Jie, tie bėgliai, nelaimingi žmonės. Bet jie gelbsti Ameriką nuo sovietinės grėsmės. Ar ne Guzenko atidavė akis Amerikai, kad sovietinio voro tinklu yra aptrauktas atominis tyrinėjimas; kariniai įrenginiai?

Ar ne pulk. Petrovskio dėka patirta apie sovietų atgabentas raketas į Kubą?

Gelbėjo jie Ameriką nuo sovietinės grėsmės tada, kai Amerikos kai kurie politikai, kai kurie profesorai, kai kurie žurnalistai, kai kurie multimilionieriai, kai kurie aukštieji dvaininkai padėjo stiprintis Sovietams ir silpninti Ameriką.

Paradoksas: jei ne Amerikos kapitalistinės sistemos išauginti Sovietų rėmėjai, Sovietų galybė nebūtų pasiekusi tokio lygio, kad virto grėsme visam pasauliui;

jei ne komunistiniame terore išauginti sovietiniai bėgliai, Amerika nebūtų praregėjusi grėsmės ir pabudusi iš naivumo.

Dainavos ansamblio 25 metų sukaktuvių proga pastatyta operetė "Sidabrinė diena" gruodžio 11-12. Nuotraukoje po premjeros choras ir solistai. Iš k. Vytautas Radys, sol. Roma Mastienė, sol. Dalia Kučienienė, Algis Grigas, Janina Šalnienė, Julius Saurimas, Margarita Momkienė ir aktorius Antanas Gelažius.

Nuotr. Z. Degučio

siseka ką nors naujo pastatyti arba bent išlaikyti tai, ką turėjome? Kodėl Toronto, Hamiltono, Chicago, Worcesterio, Montrealy, Detroito, Clevelando, Los Angeles yra lietuvių centrai, salės, bibliotekos, muziejai, organizacijų būstinės? Ar kad New Yorko mūsų tarpe tiek daug ponų? O gal todėl, kad mes sergam dvasinio skurdo — savanaudiškumo liga?

Ilgas yra sąrašas N. Y. lietuvių organizacijų, kurios mielai naudojasi jau dabartinėmis Zidinio patalpomis ir dar meliau naudosis ateityje. Yra organizacijų politinių, religinių, profesinių, kultūrinių, sportinių, visuomeninių, jaunimo, senimo, praeities garbintojų ir ateities planuotojų. Yra visokių tarybų, valdybų, komitetų, rėmėjų ir sėpėjų. Tame knibždėlyne trūksta tik vieno dalyko — viešingo susipratimo bendrai rūpimam tikslui.

Panagrinėję tas visas organizacijas, rasim, kad didžiulę jų narių daugumą visiškai iki šiol aukomis nėra prisidėję prie Zidinio statybos. Matyti, kad iš pavienių individų labai sunku išprašyti dolerį. Kodėl tada negalėtų tos gausingos organizacijos papurtyti savo narius, rėmėjus bei veikėjus ir atverti savo išdus statybai lietuviško centro, kuris jiems visiem taip reikalingas?

Didesnes sumas aukojusieji pagrįstai ima rūpintis, kada čia tas Zidinis bus pradėtas statyti. Tačiau ironiška, kad ir tie ponai, kurie vos penkį iki šiol sukraptę, taip pat priekaištuoja. "Ką jie daro su mūsų pinigais? Kodėl dar nepradeda statyti? Kai statyba prasidės, tada ir mes duosim..." O atsakymas, deja, yra toks: Kada jūs visi pakankamai suaukosit, tada tik ir bus įmanoma pradėti statybą.

Yra spėjiojančių, kad jau esą užtektinai surinkta Zidinio statybai. Deja, tie spėjiojimai yra klaidingi. Galima suminėti eilę svarbiausių Zidinio statybos kliūčių. Pirmą — daugybė anksčiau pasižadėjusių aukoti jau savo pažadus patogiai užmiršo. Gal tik koks trečdalis juos vykdo. Antra — dauguma organizacijų visai nepasijudino Zidiniui aukoti, o kitos tik paviršutiniškai atliko savo pareigą. Trečia — šiuo metu vykštas aukų vėjus neša labai menkus rezultatus. Vieni aukoja po pusę dolerio, kiti po dolerį, treči visi neišsileidžia arba įvairiais būdais atsikalbinėja. Aukų rinkėjai gali apie tai paliudyti.

Gerbiame, su šitokiais rezultatais nieko nepasieksim. Aukos turėtų plaukti plaukti. Atlikim savo pareigą sąžiningai. Atlikim ją tuoj pat, nieko nelaukdami, nes toliau bus per vėlu gailėtis ir priekaištauti. Atsisakykim nors truputį savo asmeninio gyvenimo pramogų ir naujus metus pradėkim ryžtingais pažadais ir dar ryžtingesniu tų pažadų tesėjimu.

Sėkmingų Naujų Metų!

Valentinas

Cleveland, Ohio

Lithuanian Village statyba

Lithuanian Village Inc. direktoriaus gavo iš architekto galutinį naujų namų statybos planus ir pavadė planavimo komisijos pirmininkui mž. V. Vincloviui atiduoti statybą kontraktorių varžytynėm. Statybos plane numatyta pirmiausia iškasti rūšį, pastatyti sienas, uždengti stogą, sudėti grindis, įvesti kanalizaciją ir įrengti šildymo ir vėsinimo sistemą. Vidaus įrengimo darbus bus stengiamasi atiduoti lietuviams, atitinkamų sričių specialistams. Taip pat ir pirmojo plano varžytynėse numatoma, kad dalyvaus keturi lietuviai statybos kontraktoriai.

Statybos darbai galės būti pradėti pagal numatytą planą tik tuo atveju, jei Clevelando lietuviai pirks statybos akcijas ir įmokės pažadėtas sumas. Lithuanian Village Inc., raštinė yra 877 E. 185 St., Cleveland, Ohio 44119. Prašom visus įnašus, pasižadėjimus ir pasiteiravimus siųsti tuo adresu. Telefonu galima teirautis kiekvieną dieną nuo 5 val. vak. iki 8 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. Telef. 513-2131.

Kor.

Prieskalėdinis ateitininkų susirinkimas

Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopos prieskalėdinis gausus susirinkimas įvyko jaukioj Mikoliūnų rezidencijoj. Nuotaika buvo šventiška.

Susirinkimo pradžioj perskaitėm, kas buvo parašyta Šv. Rašte apie Kristaus užgimimą ir kaip pildėsi pranašystės. Mūsų mintys skrido į Judėjos žemę, kur beveik prieš 2000 metų vyko dideli stebuklai. Po to mūsų mintys persikėlė į brangiąją Lietuvą. Onutė ir Živilė Klorytės pamokė, kaip Lietuvoj darydavo šiaudinukus, o Rita B. papasakojo apie kalėdinius papročius.

Pasvarstėm, pasitarėm apie studijų dienas Dainavoj, apie mūsų planuojamą literatūros vakarą sausio pabaigoj ir apie būsimas mūsų kuopos studijų dienas. Visi vieningai nutarėm prieš Kūčias lankyti lietuvių namus su kalėdinėmis giesmėmis.

Kiekvienas iš susirinkusių gavo kuopos laikraščio OMEGA šių metų leidinį. P. Mikoliūnienė mus skaniai pavaišino. Prieš užbaigdami susirinkimą, visų gavom dovanų. Išsiskirstėm vieni kitiem palinkėję džiaugsmo ir laimės švenčių progą.

R. Balytė

Maironio lietuvištinėje mokykloje prieš Kalėdas buvo surengta Eglutė, kurios programą atliko patys mokiniai. Nuotraukoje — mokiniai laukia Kalėdų senelio. Nuotr. G. Peniko

PO CHICAGOS DANGUM

Jaunimo kongresas
Jaunimo darbas ir širdis — lietuvių tautos ateitis! Toks jaunimo kongreso šūkis. Būtų gerai, kad kur nors tilptų ir šūkis apie Simą Kudirką!

Chicago visuomenė trokšta ir linki, kad jaunimo kongresas būtų ne vien tik pasivažinėjimas, bet ir kokia nors nauda ateičiai.

Kongreso žiniaraštis Nr. 4 suteikia daug linksmų žinių: viso pasaulio lietuviškas jaunimas jau sparčiai ruošiasi kongresui. Chicagoj kongreso ruošai atidaryta būstinė: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. (312) 737-3300. Veikia pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 5 val. popiet iki 9 val.

Registracija ir pašto ženklai
Kiekvienais metais sausio mėnuo skiriamas registracijai tų asmenų, kurie nėra JAV piliečiai. Registracijos blankus galima gauti visose pašto įstaigose ir agentūrose. Nors agentūroms tas darbas neprivalomas, bet patarnaujama, sakysim, Maquette Parke, kur daug lietuvių, ypač senesniųjų. Blankus užpildžius, reikia juos pristatyti paštui; negalima jų siųsti, įdėjus į voką.

Pasitaiko, kad mūsų žmonės mažai žino apie pašto ženklus. Sakysim, pusės uncijos laišku į Lietuvą už oro pašto ženklą reikia mokėti 21 centą. Kai įduodi tokį ženklą, tai kai kurie bando su tarnaotoju ginčytis. Savo įstaigoj dirbęs žmogus žino visas kainas.

Nuo sausio pabaigos buvo pakelta kaina trečios klasės siuntiniam.

Yra naujų pašto ženklų serijos, kaip Drugs, Carre, Eike, S. Sloan. Gaila, kad nėra S. K.

dirkos ženklų, kurio buvo prašyta.

Pasitraukiantieji ir iškeliaujantieji
Vieni mūsų tautiečiai iškeliauja negrįžtamai, kiti pasitraukia iš veiklos.

Dainavos ansamblio dirigentas muz. P. Armonas nuo šių metų pradžios yra pasitraukęs iš pareigų. O kiek jis trūso ir pastangų įdėjo ruošdamas ketvirtąjį dainų šventę, dabar "Sudabrinę dieną"! Lietuviškoji visuomenė jam dėkinga už viską ir linki sveikatos!

Gruodžio 31 Chicagoj išsiskyrė iš gyvųjų tarpo veikėjas prekybininkas Julius Kuzas, tesulaukęs 61 m. amžiaus. Savo darbais ir aukomis jis daug padėjo radijui ir spaudai. Rašydavo kronikas ar įvykius iš lietuvių gyvenimo.

Pastebimas ir kitų veikėjų pasitraukimas iš įvairių organizacijų bei klubų.

Pasižymėję lietuviai
Chicagoj pašto įstaiga pagerbė Albina Kavaliūną už tai, kad visą gruodžio mėnesį jis buvo geriausias siuntinių išvežiotojas Roselando apylinkė.

Racine Journal Time rašo, kad Wisconsin universitete spaudos ir fotografų konkurse pirmą ir

antrą vietą laimėjo Vincas Lizdas iš Racine.

Inž. Jonas Stankus, gerai žinomas Chicagoj lietuviams, persikėlęs gyventi į Oak Park, šalia Chicago, ilgai kovojo, kol gavo teisę statyti 2 milijonų ar didesnės vertės pastatą Oak Parke. Apie jį rašė didžioji Chicagoj spauda.

Veikli profesorė
Ilgus metus dirbusi Aurora kolegijoj prof. Vanda Sruogienė, dabar esanti pensijoj, dirba įvairių darbų: skaito paskaitas, rašo knygas. Jos didžiausias rūpestis — išleisti atsiminimų knygą apie savo vyrą Balį Sruogą. Ji prašo rašyti visus, kas turi kokių atsiminimų ar faktų iš jo gyvenimo. Dramaturgas ir poetas prof. Balys Sruoga, kilęs iš Biržų apskr., Vabalninko valsč., buvo kalnys nacių koncentracijos stovykloj Vokiečių. Mirė grįžęs į Lietuvą. Jo kūryba ir darbai tebėra gyvi išėjimoj ir Lietuvoj.

Politikai grumiasi
Chicagoj tarp politikų yra iškilių kovos. Nukentėjo demokratų prestižas, kai buvo išstatytas adv. Berg. Spaudoj iškelta Kermerio veikla, Paul Powell paslėpti milijonai, taip pat ir J. Henson sąskaitų klaidingumas.

Bal. Brazdžionis

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

HAWTHORNE, N. J.

J. Augustinas 20.
J. Cilincevičius 5.
A. Cilincevičius 5.
V. Povilionis 6.
Alg. Rugys 10.
A. Shukis 5.
P. Trucilauskas 15.
B. Vasiliauskas 5.

J. Misiūnas 6.
R. Proot 5.
P. Dutkus 20.
J. Litvaitis 10.
H. Tahinos 15.
K. Ulinski 3.

NO. HALEDON, N.J.

St. Adomaitis 10, pažad. 100.
W. Clarkson 5.
E. Logmans 10, pažad. 100.
Mrs. Misiūnas 10.
D. Oblek 2.
A. Rubonis 10.
J. Urbonavičius 5.
D. Zeglen 10.
J. Zilius 8.

WYCKOFF, N. J.

O. Boguminskas 25.
H. E. Churco 3.
M. Didžiulis 5.
H. Hammond 5.
A. Lapinskas 2.

PROSPECT PARK, N.J.

M. Van Der Slugs 4.
Val. Vengelis 6.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

NEW BRITAIN, CONN.

Įvestos lietuviškos pamaldos

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioj nuo 1972 sausio 2 įvestos lietuviškos pamaldos. Tai seniai laukta lietuviams dovana, dėl kurios lietuvių parapičiai seniai sielojosi. Ir iš tikrųjų: iš penkerių mišių sekmadieniais ar šeštadieniais vienas mišias lietuvių savoj bažnyčioj tikrai turi turėti.

Lietuviams lietuvių kalba sekmadieniais ar šventadieniais mišios paskirtos 10:30 val. ryto. Anksčiau šioj bažnyčioj lietuvių mišias lankydavo 11 val. ryto, nors ir nelietuvių kalba laikomos. Dabar pusė valandos anksčiau. Tai labai patogus laikas.

Atidarydamas šias lietuviams skirtas pamaldas, vikaras kunigas Jonas Rikteraitis tarė įžangos žodį, pareikšdamas pasitenkinimą šitokių dalyvaujančiųjų pamaldose skaičiumi. Mišias aukojo ir Evangeliją paskaitė gražia ir taisyklinga kalba klebonas kun. Edvardas Gradeckas. Jo lietuvių kalbos ir akcentas tikrai taisyklingas, nors kun. klebonas gimęs ir augęs šiame krašte. Pamokslą pasakė taip pat gražia lietuvių kalba vikaras kun. J. Rikteraitis. Choras, vadovaujamas ir diriguojamas vargonininko muz. Jono Beino, kaip visada, giesmes giedojo lietuviškai, tik su didesniu entuziazmu. Lektorium šiose mišiose buvo Juozas Liūdžius.

Žmonių į šias mišias susirinko gana daug. Tačiau ir patys

parapičiai lietuvių turėtų šią valandą įsidėmėti ir lietuvių kalba mišiose kiekvieną sekmadienį ar šventadienį gausiai dalyvauti.

Choro koncertas

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras, vadovaujamas ir diriguojamas muz. Jono Beino, lapkričio 27 vakarą parapijos salėj (po bažnyčia) surengė įdomų rudeninį koncertą.

Pirmiausia dvi dainas solo padainavo Richardas Plukas ir dvi taip pat solo — Jonas Volun-

(nukelta i 7 psl.)

Sioux City, Iowa

Dosnūs parapičiai

Šv. Kazimiero parapija yra vienintelė lietuvių parapija visoj Iowos valstijoj. Prie jos priklauso 76 šeimos. Parapičiai — paprasti darbininkai, daugiausia pensininkai.

Klebonas kun. Simonas Morčūnas paruošė metinę aukotojų apyskaitą, spausdintą knygą su bažnyčios nuotrauka, kurioj matyti Nekalčiausios Marijos Širdies paminklas ir klebonijos statas. Už spausdinimą sumokėjo J. Rutledge laidotuvių namai.

Praėjusiais metais parapijoj buvo 17 krikštų (įskaitant ir 4 konvertitus), 8 jungtuvės (visos katalikiškos), 25 sutvirtinimai (6 konvertitai), 7 mirimai.

1971 pajamų turėta 45,217.65 dol., išlaidų — 30,146.99. Sau-

(nukelta i 7 psl.)

Inž. Antano Novickio laidotuvės Cypress Hills kapinėse. Palydėjusių tarpe matyt Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, sūnus Sigitas, duktė Živilė. Kun. J. Pakalniškis kalba maldas, toliau kun. V. Pikturna, Vliko atstovas J. Audėnas.

IŠ VISUR

— Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiem jį sveikintiems Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių progą. (E)

— Artinantis Vasario Šešioliktajai Vlikas paruošė nutarimo pavyzdį, kuriuo, kas tik norėtų, galėtų pasinaudoti. Šventės minėjimo progą daug kas gali susitikti su svetimų tautybių žmonėmis, kurie domisi Lietuva ir jos padėtimi sovietinėj okupacijoj. Kas norėtų gauti literatūros, prašoma rašyti: Vlikas, 29 W. 57 St., New York, N. Y. 10019. (E)

— Sol. Aldona Stempuzienė dalyvaus meninėj programoj Chicagoj minint Vasario 16. Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

— Prel. Mykolas Krupavičius mirties metinių minėjimas Clevelande įvyks sausio 23. Iškilmingos pamaldos už velionį Sv. Jurgio parapijos bažnyčioj, lietuvių pamaldų metu. Po pamaldų tos pačios parapijos salėj LK DS centro komiteto pirm. Algio Kasulaičio paskaita. Velionio raštų skaitymą atliks jaunimas. Minėjimą rengia Ateities klubas ir LKDS Clevelando skyriaus valdybos.

— Neturį JAV pilietybės imigrantai iki sausio 31 turi užpildyti registracijos kortelę, kuri gaunama asmeniškai pašto įstaigose ar imigracijos tarnyboj. Kortelės įteikiamos asmeniškai.

Lietuvių-amerikiečių konservatorių klubas Clevelande sausio 21, penktadienį, 8:30 val. vakare rengia A. J. Garofoli paskaitą "Politics of Expediency or Politics of Principle". Paskaita įvyks Union Savings and Loan Association salėj.

— Kun. prof. Stasys Yla, širdžiai sunegalavus, buvo paguldytas ligoninėj. Sveikatai pasitaisius, grįžo į namus.

— Pedagoginiame Lituanistikos Institute Chicagoje iš Kanados šiuo metu studijuoja korespondenciniu būdu 9 jaunuoliai: Kęstutis Šeštukas, Dangulė Juozapavičiūtė, Dalia Grauskaitė, Vaidotė Rikutė, Aida Kezytė, Rita Urbonavičiūtė (visi 6 iš Hamiltono), Lydija Keraitė iš Londono, Ramūnė Sakalauskaitė iš Toronto ir Daiva Kerbelytė iš Montrealo. Kristina Parėstyte iš Hamiltono P. L. Institutą baigė šiais metais.

— Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, kviečiamas Kanados LB krašto valdybos ir Toronto apylinkės valdybos, Toronte sausio 23 padarys viešą pranešimą lietuvių visuomenei apie Lietuvos laisvinimo naujus žygius ir ateities perspektyvas.

— LB Cicero apylinkės Lietuvos reikalų komisiją sudaro jaunimas: A. Arštikio, J. Kisieliūtė, S. Kuprys, R. Skorubskaitė, E. Šumanas. Pastarasis yra šios komisijos laikinasis pirmininkas.

— Dr. Martynas Anyšas, dabar gyvenęs Toronte, Kanadoj, turi parašęs 300 psl. veikalą apie Lietuvos kovą su hitlerinės Vokietijos politika Klaipėdos krašte. Veikalas dokumentuotas. Autorius įvykius gerai pažįsta, nes daugelyje pats dalyvavo tarnaudamas nepriklausomos Lietuvos diplomatinėj tarnyboj. Veikalas ruošiamas spaudai. Išleidimui tikimasi sulaukti visuomenės paramos — laukiama rėmėjų ir garbės prenumeratorių.

— Marijonas Dambrauskas yra veiklus LB Phoenix apylinkės pirmininkas. Jis daug prisidėjo prie lietuviško gyvenimo šiame Arizonos mieste pagyvinimo.

— Alina Crinienė Miunchene dėsto liuanistinėj mokykloj. Pamokos vyksta šeštadieniais. Trys vaikai į pamokas važiuoja net 70 kilometrų. Mokiniai patys pasigamina iliustruotą dainorėlį.

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvos Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

Skautas neša Lietuvos trispalvę Washingtone

1971 spalio 19 atsirado netikėta proga ir vėl iškelti Lietuvos vardą. Tą dieną buvo nepaprastos iškilmės, kurių dalis buvo vėliavų paradas, kur daugelio tautybių vėliavos nešė uniformuoti skautai.

Lietuviui skautui pakvietimas gautas per LSB Vyr. Skautininką v.s. Petrą Molį. Komandos keliu per rajono vadeivą ir New Yorko "Tauro" tunto turtininką ši pareiga teko skautui Rytui Vilgaliui, kuris tuo pat išvyko į Washingtoną su savo tėveliu. Sužinota, kad bankete-koncerte, kuris buvo rengiamas Jungtinių Tautų ir Amerikos draugų, bus pageriamas kompozitorius Irving Berlin. Tarptautinis vėliavų paradas bus kaip iškilmingas finalas.

Išpildant Berlin sukurtą dainą apie Jungtines Tautas, įneštos vėliavos, nešamos uniformuotų amerikiečių skautų bei

kitų tautybių skautų, daugumoje Washingtone esančių užsienio diplomatų vaikų.

Lietuvių, latvių ir estų vėliavos buvo vienintelės sovietų užimtų kraštų vėliavos, dalyvaujančios parade.

Rytas Vilgalys prieš parodą dalyvavo jo repeticijose. Taip pat buvo skautų susipažinimė bendravime, kur visi parodo dalyviai buvo pavaišinti ir jiems buvo rodomi filmai.

Alfabetinės tvarkos atsitiktinumu Lietuvos trispalvė buvo pačioje apšviestoje scenoje, kur jos negalėjo nepastebėti.

Tad dar kartą iškilo Lietuvos vardas ir tuo pačiu dar kartą viešumon iškilo lietuvis skautas.

Esame dėkingi Rytui, nepabijojusiam kelionės ir gražia lietuvių skauto uniforma šauniai reprezentavusiam mūsų tautą ir Lietuvos Skautų Sąjungą.

B.K.

SKAUTŲ KŪČIOS NEW YORKE

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir 1971 metų gruodžio mėnesį New Yorkas laukė tradicinių, bendrų skautiškų Kūčių.

Ir štai gruodžio 19 Masonų salėn Woodhavene rinkosi uniformuoti skautai, vadovai ir tėveliai. Salėje prie baltai dengtų puošnių stalų užteko vietos visiems, užteko ir gausių Kūčių tradicinių valgių, kuriuos, kaip ir kiekvienais metais, pagamino židinietės, padedamos skautų mamių.

Šventiška nuotaika buvo jaučiama visur, mažieji džiaugėsi eglute, papuošta lietuviškais ornamentais — šiaudinukais, eglėlių puokštėmis papuošti stalai ir net sienos suteikė jaukumą.

"Neringos" tunto t-kei pakvietus prie stalo, visi susėdo. Užgesinamos šviesos. Eglutės įvairiaspalvėje šviesoje, mažosios paukštytės atliko kalėdinį vaidelį — Kristaus gimimą. Paukštytės vaidino su įsijautimu, iš tikros širdies. Po vaidelio buvo perskaityta Kūčių Evangelija, taip pat sukalbėta malda, kurią sukalbėjo LSB dvasios vadas, v.s. kun. J. Pakalniškis. Bendrai sugiedotos kalėdinės giesmės!

Tada buvo atnešta Kalėdų žvakė, papuošta eglėšakėmis. Ją nešė tautiniai drabužiais apsirengusi sesė, lydimi uniformuotų skautų-čių. Žvakė buvo padėta centriniu stalo viduryje ir iš jos uždegotos žvakės ant visų stalų.

Philadelphijos skautai-ės vaidelį "Betliejus" Kūčių metu. Nuotr. V. Gruzdžio

Uždegus vėl šviesas, buvo laužoma plotkelė ir ragaujama visų gausių tradicinių Kūčių valgių. Pasijutome kaip senais laikais tėvynėje prie Kūčių stalo.

Buvo malonu šiose bendrose Kūčiose matyti visą eilę ir skautų vadovų, taip pat atsilankė ir LSS-jos V. Skautininkė, v.s. L. Milukienė, be to, mūsų svečiais buvo ir tėvai pranciškonai T. Paulius Baltakis, OFM, ir T. Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Kūčios netrukus baigėsi, tačiau jų įspūdis ir šventiška nuotaika dar ilgai liks ne vieno new-yorkiečio atmintyje.

B.K.

ro paruoštas žodis vaidžiai ir prasmingai nusakė Kalėdų paplotėlio reikšmę bei prasmę.

Parapijos klebonui sukalbėjus maldą ir pašventinus valgiais apkrautus stalus, sulaužius paplotėlius, buvo suvalgyta vakarienė, kuri šiom Kūčiom, atrodo, buvo paruošta su didesniu valgių įvairumu, kaip kitais metais.

Valgiams pasibaigus, vyr. skautės O. Pluškonienės vadovaujami skautai-tės pradėjo kalėdinės giesmės, į kurias įsijungė ir suaugusieji svečiai.

Maisto buvo pagaminta daugiau, kad žmonės galėtų už mažą kainą nusipirkti ir parsinešti savo šeimų stalų pajavirnimui.

Šios Kūčios paliko neabejotiną įspūdį, kad Philadelphijos skautės skautai su šios tradicijos gražiu pratesimu nusipelnė ne tik padėkos, bet ir prašymo: ir ateityje jų rengimą laikykite būtinu darbu.

M.R.

MOTERS REIKSMĖ ISTORIJOJE

Lapkričio 18 New Yorko vyr. skautų židinio "Vilija" sueigė buvo ne eilinė. Šioje sueigoje turėjome tikrai retą svečią — Tėvą Viktorą Gidžiūną, OFM, kuris, kaip istorikas, pateikė įdomią paskaitą "Moters reikšmė istorijoje".

Prelegentas vaidžiai apibūdino žymias moteris, pradėdant Senojo Testamento laikais, įvairių dinastijų laikotarpius, ypač įdomiai pabrėždamas istorines

JOS RŪPESTIS

J. Augustaitytės-
Vaičiūnienės jubiliejinio
poezijos rinkinio pristatymas

Skautiškų seserijos vadovybė lapkričio 14 Draugo patalpose surengė J. Augustaitytės-Vaičiūnienės naujo poezijos rinkinio "Rūpestis" pristatymą.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė išleido penkis poezijos rinkinius: "Su baltu nuometu" (1931), "Skeveldros" (Vokietijoje), "Žvaigždėtos naktys", "Ant auksinio laiptų" ir "Rūpestis" (paskutinis rinkinys išleistas jos 75 metų amžiaus sukakties proga). Kiti trys poezijos rinkiniai rankraščiuose. Taip pat rankraštis yra didžioji dalis Marijampolės gimnazijos monografijos — apie eilėnės Rusijos laikotarpį gimnazijoje. Be šių darbų Naujienos išleido jos knygą "Tautinių šokių švenčių takais" ir mažą knygėlę apie lietuvių mokytojo darbo sąlygas nepriklausomoje Lietuvoje.

Skautės gražiai ir lietuviškai suruošė J. Augustaitytės-Vaičiūnienės kūrybos parodą. Buvo išstatyti trys dideli aplankai jos rašinių, spausdintų Naujienose, vienas aplankas — spausdintų Dirvoj, vienas — Drauge.

Popietę pradėjo Irena Kerečienė, pakviesdama Nijolę Užubalienę pristatyti J. Augustaitytės-Vaičiūnienės kūrybą. N. Užubalienė ypač pabrėžė didelį poetės lietuviškumą, patriotizmą, atsispindintį visuose jos veikaluose. Jaunos

senosios Lietuvos moteris, — kunigaikštienės, didvyres.

Zidinietėm buvo tikrai įdomu sugrįžti mintimis į istorijos laikus, už ką židinietės jam liko dėkingos.

Šioj sueigoj buvo pasveikinta ps. G. Budreckienė, laukianti prieauglio. Jai buvo įteikta visų židiničių bendra dovana.

Po sueigos visos buvo pavaišintos šeiminingės sesės Rimos Gudaitienės.

skautės padėklavo ištraukas iš jos poezijos rinkinių.

S. Jelonienė kalbėjo apie solenizantės bendrą veiklą. Pasakojo apie jos, kaip mokytojos, darbą, paašdindama, kad ji buvusi lietuvių kalbos ir kūno kultūros mokytoja. Jos darbo pradžia buvo Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, vėliau mokytojavo Kauno šeštojo ir dešimtojo gimnazijoje. Priminė, kad tremtyje, būdama vyriausia skautininkė, dėjo visas pastangas vesti skautes tikru lietuvišku keliu, išauginti tvirtu lietuviško nusistatymo lietuvaites.

Marijampolietė H. Plaušnaitienė papasakojo kelis atsiminimus iš tų laikų, kada J. Augustaitytė-Vaičiūnienė buvo kūno kultūros mokytoja. Išskėlė jos griežtumą, ypač ruošiant "kūno kultūros šventes, jos didelį parėngos jausmą. Dėl to ir tos šventės pavykdavo, sutraukdamos svečių ne tik iš miesto, bet ir apylinkių, net iš kitų vietovių.

Janina Mikutaitienė plačiai nušvietė jos kelią, tautinius šokius organizuojant. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė buvo tautinių šokių pirmoji atgaivintoja. Jau prieš tautinių šokių įvedimą ji rūpinosi kūno kultūros pamokose lietuviškomis uniformomis. Tik kažin, ar tiksliai prelegentės buvo nurodytas pirmųjų liaudies šokių įvedimas. Prelegentė ieškojo pradžios apie 1926 metus. Atrodo, kad tautiniai šokiai, tikra to žodžio prasme, jos buvo sudaryti 1934 ar 1935 metais. Anksčiau niekur jų nebuvo.

Marijampolės gimnazijos mergaičių šokių grupė pasirodė kūno kultūros rūmų aikštėje, sukeldama didelį susidomėjimą. Prieita prie to, kad švietimo ministerija, rodos, 1938 metais, įvedė tautinius šokius gimnazijose, kaip privalomą dalyką.

Pabaigoj žodį tarė pati J. Augustaitytė-Vaičiūnienė. Ji pareiškė, kad jos pagrindinis rūpestis būtų grąžinti skolą savo tautai. Dėl to ji būtų patogi.

Kūčių vakaras Philadelphijoje

Philadelphijos skautės ir skautai, vykdydami savo veiklos planus, kasmet labai gražiai ir su dideliu pasisekimu surengia tradicinę Kūčių vakarienę su atitinkama momentu pritaikyta programa. Kūčios buvo ir tebėra lietuvių kataliko šeimoje pati reikšmingiausia šventė, perpinta įvairiais papročiais ir apgaubta paslaptinga mistika. Būti Kūčiose savųjų tarpe pas lietuvių visada buvo privaloma pareiga. Šia prasme ir Philadelphijos skautiškų rengiamos Kūčios paskatinančiai veikia vietos lietuvių kratu su skautais — praleisti Kūčių vakarą. Jų pradėtoji tradicija organizuoti kasmetines Kūčias ir prie bendro stalo pagyventi kalėdinę nuotaiką Philadelphijos lietuvių yra tapusi gražiu ir prasmingu gyvenimo pajavirnimu.

Didžioji puošmena

Šįmet Kūčios buvo surengtos gruodžio 19 Šv. Andriejaus parapijos salėje. Šalia skautiškų bei skautų dalyvavo gražūs būrys ir Philadelphijos bei jos apylinkių lietuvių, atėjusių įsijungti į mistišką Kūčių tradiciją, pasivaikinti gausiai ir skaniai paruoštais pasninkiniais valgiais

ir pasigrožėti Kūčių vakarui parngta menine programa, atliktą šalia didžiulės tautinė ornamentika papuoštos eglutės, kuri šįmet buvo Kūčių vakaro didžioji puošmena.

Prie žvakių apšviestų stalų gausiai susėdusius svečius ir skautes bei skautus rengėjų vadu trumpu žodžiu pasveikino vyresnioji skautė A. Mašalaitienė. Kūčių vakaro programai vadovauti ji pakvietė paskautininką G. Draginą.

Oi toli toli...

Programos pradžia iš magne-

Su valgių įvairumu

Šv. Andriejaus parapijos vika-

Pakelti ir apdovanoti skautų vadovai Atlanto rajone

Praėjusių metų gruodžio 15 LSS-gos Tarybos Pirmijos nutarimu buvo pakelta ir aukštesnius laipsnius bei apdovanota Sąjungos ordinais visa eilė skautų-skautiškų vadovų-ųjų jų tarpe nemaža ir iš Atlanto rajono.

Iš mūsų rajono į vyr. skautininkės laipsnį pakeltos — S. L. Milukienė ir s. S. Subatienė, į skautininko-ės — ps. A. Bačkaitienė, ps. A. Glodas, ps. I. Jankauskienė, ps. A. Paliulienė, ps. G. Stankūnienė, ps. J. Stašaitis, ps. G. Surdėnas, į paskau-

tininko-ės — v. sl. B. Banaitis, v. sl. N. Baškytė, v. sl. T. Juškaitė ir v. sl. A. Valančiūnas.

Lelijos Ordinu apdovanotos — v.s. K. Marijošienė ir s. R. Molienė, Ordinu už Nuopelnus — ps. B. Kidolienė.

Matant tokį kiekį pakeltų ir apdovanotų skautų vadovų mūsų rajone, netenka abejoti, kad skautai šiame pakrastyje tebėra veiklūs ir darbštūs. Tas mum užtikrina dar ilgą skautų organizacijos gyvavimą ir klestėjimą.

Philadelphijos skautai-ės gieda Kūčių metu prie šiaudinėliais papuoštos eglutės. Nuotr. V. Gruzdžio

Jaunos ir vyresnės sesės laukia, kol poetė Juozė Augustaitytė - Vaičiūnienė, buvusi Seserijos VS, pasirašys naują poezijos rinkinį "Rūpestis". Iš k. — v. s. S. Statkienė, poetė J. Vaičiūnienė, vyr. skautė Vilija Kerelytė, v. s. Ona Zaifskienė, v. s. Ona Siliūnienė.

Nuotr. J. Kažemėko

SPORTAS

FUTBOLAS SALĖJ

Ši šeštadienį pradėdamas jau 10 kartą futbolo turnyras salėj. Westchester Community Center, White Plains, N. Y., 6 v.v. prasidėdama 16 rungtynių eilė. Lietuvių Atletų Klubas žaidžia 6:32 val. prieš Hajduk. Mūsų kiai pėmai panašiam turnyre pasirodė gerai, net pasiekdami savo grupės baigmę. Šiais metais varžybos pradedamos kitaip. Pradžioje žaidžiama vieno minuso sistema. Pirmąsias rungtynes laimėję, mūsų kiai toliau žaisių prieš aukštesnės klasės esančią Austria FC, tą patį vakarą 8:40 val. Jei pavyktų laimėti ir šį susitikimą, naujiu priešininku būtų sekmadienį 1:48 v. profesionalų vienetas ir keletą kartų buvęs Amerikos meistris Greek-Americans. Salėj žaidžiant du kėliniu po 7 su puse minutės, galimybės visiems atviro. Beje, šeštadienį be kitų rungtynių apie 7:50 val. galima bus matyti moterų futbolo rungtynes ten pat.

I aikštę mūsų kiam dar šiais metais išeiti neteko. Pereito sekmadienio rungtynės Yonkerse atšauktos dėl blogos aikštės. Tai jau trečią kartą LAK veltui keliauja. Stamforde, beje, taškai užskaityti mums. Užpėreitą sekmadienį be reikalo vykti į Throgs Neck, N. Y., prieš Schwaben, o dabar ir vėl Yonkers. Pirmenybių lentelė rodo "Lithuanians" pirmą vietą iš 12 rungtynių; taškų santykis 18:6, įvarčių santykis — 25:11. Antroje vietoje (ant kulnų mum lipa) Bavarians, po 10 rungtynių turintys 17:3 taškų santykį ir 22:9 įvarčių. Trečioje — Hajduk po 12 rungtynių taškai — 16:8, įvarčiai — 43:25. Ketvirtoje — Yonkers SC — 11 rungtynių, taškai — 13:9, įvarčiai 29:26. Kaip jau anksčiau minėjome — šio sezono pabaiga bus įdomi ir įtempta. Tikėkimės, kad lietuviai išlaikys.

Atletas

SIOUX CITY, IOWA

(atkelta iš 5 psl.)

sio 1 parapijos pinigų bankuose būta 193,046.18 dol., iš jų parapijos centrai — 190,000.

Didesnės išlaidos: 9,081.40 dol. centrinei vietos katalikų aukštesnei mokyklai išlaikyti (jų lanko 9 parapijos mokiniai), 4,827.79 dol. parapijos nuosavybei pagerinti, 2,300 dol. kunigų seminarijai ir diecezijai reikalams.

Prėjusiais metais stambesnes sumas aukėjo: G. O'Day — 1,000 dol., J. Pirog — 930 dol., R. Hamilton (neturtinga našlė) — 700 dol., M. Balčiūnaitė (jauna mergaitė) — 437 dol., B. Žybas (sargas) — 400 dol., J. Strawn (4 vaikai lanko mokyklą, dirba tik vienas tėvas, nekalalikas) — 386 dol., L. O. Haefs (7 asmenų šeima, vienas dirbantis, 5 vaikai lanko mokyklą) 320 dol., M. Kuncienė — 320 dol., kun. S. Morkūnas — 575 dol., be to, Lietuvių Religinei Šalpai — 450 dol., Altai — 100 dol. Parapičiai dosniai parėmė Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą ir Vasario 16 gimnaziją. Nemaža dalis parapičių siūnčia daug siuntinių į pavergtą Lietuvą, Sibirą ir kitur.

Dauguma didelių, turtingų Sioux City diecezijai parapijų prėjusiais metais turėjo nemažą deficitą, kai tuo tarpu mažytė lietuvų Šv. Kazimiero parapija sutaupe stambi sumą būsimam parapijos centrui; jis bus pradėtas statyti ateinančiais metais, turint visą reikiamą sumą — 200,000 dol. grynais.

Vietos klebonui talkina komiteto direktoriai H. De Marest ir B. Žybas bei kolektojų pirmininkas S. Ostinas su 46 kolektooriais.

Korespondentas

NEW BRITAIN, CONN.

(atkelta iš 5 psl.)

gevičius. Paskui buvo duetas "Cigonai", kurį atliko. Birjona Liudžiuvienė ir Jonas Beino ris.

Po to Šv. Andriejaus liet. parapijos choras davė dainų pyne, pritariant muz. Jonui Beinoriui akordeonu. Ši dainų pyne buvo siejama ir su vaidyba, juokais, pokštais, todėl išėjo puikiai. Scenai dekoracijas buvo nupiešęs Jonas Matulis.

Po koncerto buvo šokiai, kuriem grojo Butrimo orkestras. Veikė gražūs bufetas. Koncerte ir pobūvyje dalyvavo ir parapijos klebonas kun. Edvardas Gradeckas ir vikaras kun. Jonas Rikteraitis.

Koncertas praėjo gana gražiai, ir būtų gera, kad tokių pasirodymų būtų dažniau.

Jonas Bernotas

JOS RŪPESTIS

(atkelta iš 6 psl.)

tenkinta, jei kas jos minčių būtų paklausęs. Ji stengėsi, kiek galėjo, bet ir dabar darbas ir skola nėra baigti. Jeigu jėgos leis, dirbs ir toliau.

Dideli aplodismentai palydėjo šolenizantės kalbą.

Po programos skambėjo lietuviškos dainos. Jose dalyvavo ir popietės kalininkė. Prie puoduko kavos su poete ir visuomenininke buvo pasiūnėta artimiau.

Mažokoj vietoj, kur paprastai vyksta rašytojų knygų pristatymai, svečiai sunkiai tilpo. "Rūpestis" buvo parduota penkios dešimtys. Autorė visiem mielai pasirašė.

Gražu buvo žiūrėti, kada šolenizantė išėjo į ratelį kartu su jaunaisiais. Kun. A. Kezys, S. J. pobūvyje filmuodamas, be abejonės, tai užfiksavo.

Kaip ir reikėjo tikėtis, ši gražiai surengta pobūvyje J. Augustaitytė-Vaičiūnienė atlydėjo sūnus Jonas, besireiškias žurnalistine ir visuomenine veikloje, neatitruktas nuo motinos skelbiamų minčių, ir marti Laima.

Darbininko skaitytojai, prisijūdami metinę prenumeratą, pridėjo ir aukų kalendoriaus išlaidoms padengti ir dar laisvų aukų spaudai paremti:

20 dol. — V. Remėza, Jamaica, N. Y.

12 dol. — A. Petkevicius, N. Washington, Pa.

7 dol. — P. Bielskus, Brooklyn, N. Y.

6 dol. — P. Rokas, Mineola, N. Y.

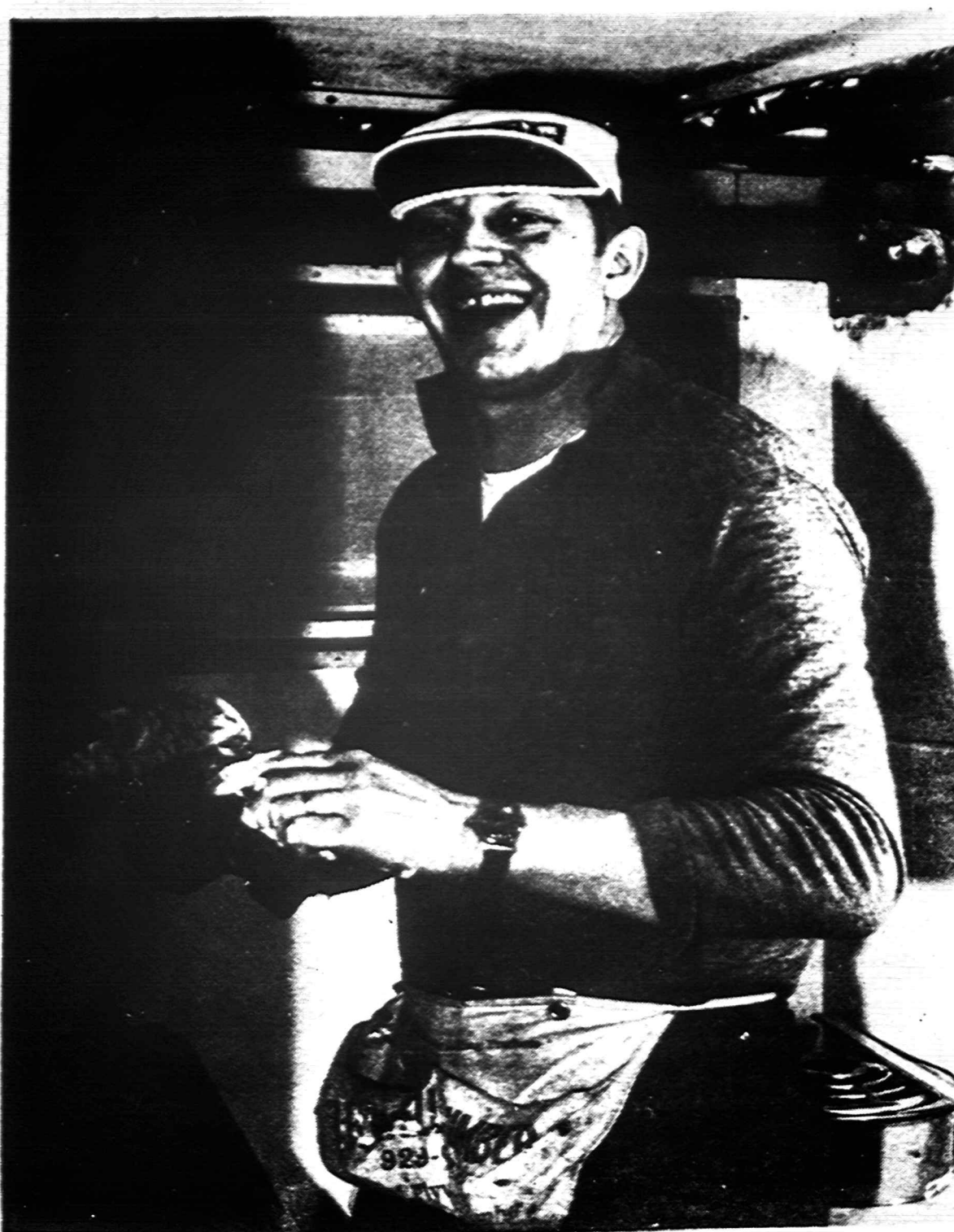
5 dol. — T. Liveckis, B'klyn, N. Y.

Po 4 dol. — G. Rugys, N. Y., J. Bružas, Brooklyn, N. Y., J. Juozapavičius, Woodhaven, N. Y., O. Misevičius, Ozone Park, N. Y., S. Augulis, Paterson, N. J., A. Shatas, Colonia, N. J., A. Stanis, Jersey City, N. J., P. Molis, Shrewsbury, Mass., A. Valančius, Brighton, Mass., A. Matus, Shaker Hgts., Ohio.

Po 3 dol. — J. Sirutis, T. Alinskas, B'klyn, N. Y., J. Landsbergis, Rich. Hill, N. Y., kun. J. Baltrūnas, Esperance, N. Y., A. Valys, Latham, N. Y., B. Šarkenis, Newark, N. J., J. Gaila, Cherry Hill, N. J., L. Davidonis, Athol, Mass., J. Vėbra, New Haven, Conn., V. Kazlauskas, E. Repsys, Chicago, Ill., msgr. L. Gižinskas, Detroit, Mich.

2.50 dol. — B. Vilčinskas, New Britain, Conn.

Po 2 dol. — A. Giniotis, P. Masiukas, A. Skrupskelis, J. Mačėnas, A. Čepėnas, S. Dziugkas, M. Krasauskas, K. Petrauskas, A. Kraučeliūnas, B. Miniataitė, V. Binkis, P. Žumbakis, C. Ramanauskas, A. Rėklaitis, B. Masiokas, V. Sinkevičius, dr. J. Kižys, J. Vaineikis, K. Kuzas, A. Kareiva, Chicago, Ill., A. Grabauskas, Sutton, Mass., J. Kuodis, Arlington, Mass., K. Bartūnas, Hingham, Mass., J. Stepanovich, Lowell, B. Kozłowski, Lynn, Mass., A. Plaskus, Montello, Mass., S. Goštautas, Wellesley, Mass., O. Sle-

Darbai Kultūros Židinyje. Pertvarkomas visas apatinis aukštas, įrengiama nauja salė, remontuojama salė, kur vyksta vyrų choro repetitijos. Linksmi nusiteikę dirba R. Reventas.

pavicius, Centerville, Mass., J. Pawłowski, Middleboro, Mass., J. Saukimas, Lawrence, Mass., V. Žiaugra, Roslindale, Mass., A. Šimkus, Brighton, Mass., J. Bakūnas, Randolph, Mass., O. Piešina, Westwood, Mass., J. Anelauskas, Somerville, Mass., J. Petkus, Hudson, Mass., V. Bukauskas, Hyde Pk., Mass.

Laukiame paramos ir iš kitų skaitytojų. Visiem rėmėjams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Taisom radio ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patamavimas įdėdant naujas dalis. Aptamaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Juozas Giedraitis, Spartos savininkas, praneša, kad jau gavo iš V. Vokietijos Olimpijos elektrines mašinėles su lietuviškais ženklais. Mašinėles seniai buvo išsiųstos, bet labai ilgai prastovėjo New Yorko uoste, kai čia vyko uosto darbininkų streikas. Dabar jos siunčiamos visiems, kurie buvo užsisakę. J. Giedraičio adresas yra: 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y., 11731.

Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad Lietuvoje, Tryškiuose, mirė mano du broliai:

Stepas ir Kazys Bukniai

Stepas mirė 1970 m. rugpjūčio 14 d. Paliko liūdinčią žmoną Juliją.

Kazys mirė 1971 m. lapkričio 8 d. Paliko liūdinčius 2 sūnus: Antaną ir Kazį su šeimomis, ir dukrą Elvyrą su šeima.

Liūdinčiai

Antanas Buknys
1819 Reyburn Rd.,
Cleveland, Ohio 44112

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

— Vyksta: birželio 8, liepos 13, rugpjūčio 17 ir gruodžio 21. Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.

— Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

— Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

— Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

— Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764
Savininkė Aldona Adomonienė

— Darbininko vienas numeris nuo šių metų pradžios kainuoja 15 centų, ne 10 centų, kaip buvo iki šiol.

Nuotraukų klišių gaminimas naujuoju offseto metodu atsieina žymiai brangiau, negu anksčiau. Organizacijos ar pavieniai asmenys, suinteresuoti Darbininke patalpinti savo nuotrauką, už klišės pagaminimą prašomi pridėti 5 dol.

Kitataučiai geriausia dovana — dvi knygos už du dol.: Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Končius; Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

MALE - FEMALE

Pharmacist — Part-time for 71 bed hospital. N.Y.S. license required. Call Mr. Gallagher, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771 914-856-5351. All Replies confidential.

X-Ray Technician. N.Y.S. license. Excel. benefits and working conditions. Apply Personnel Office, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771, 914-856-5351.

H. W. MALE

MECHANIC WANTED
for Repairs and Commercial Kitchen Equipment with Experience, excellent earning potential; full benefits include Pension, Blue Cross, and Profit Sharing. Permanent Position in a growing firm. Tel. 673-5830
Acme American Repairs
296 Elizabeth St., New York, N. Y.

H. W. FEMALE

Phase II got you?
Christmas Bills or just want to earn extra income? Make \$20 per hour with
Sarah Coventry Jewelry
No Investment, no Fee. Contact: Susan Rolfe
Tel. WO4-0400

Lietuviškam rajone

LIETUVISKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką pažinimą.

THE FERRY OFFICE BUILDING

8 MINUTES FROM PHILADELPHIA
609-964-1800 — 215-922-4644
BORDERING WOODLYNNE-COLLINGSWOOD & CAMDEN
ADJACENT TO HIGH SPEED LINE STATION
ALL UTILITIES INCLUDED. ALSO CARPETING
PROFESSIONAL BUSINESS

DOCTORS IMMEDIATE OCCUPANCY

DIRECTIONS: Ben Franklin Bridge South on Rt. 130 to Collingswood Circle, right one block to Ferry ave. Left one block to office. Wait Whitman Bridge North on Rt. 130 to Collingswood Circle & follow directions above.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuošas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Zidinys 827-9865

Balfo centro įstaiga veikia nuo 8:30 v. r. iki 4:30 v. popiet. Šeštadieniais uždaryta.

Romuvos leidykla pagal sudarytą sutartį su rašytoju Liudu Dovydeniu išspausdino angliškai "Mes valdysime pasaulį". Knyga pasirodys vasario mėnesį.

Prof. dr. Julius Kakariška, praleidęs šventes New York'e ir pasisvečiavęs K. Norvilos šeimoje, išvyko į Chicago pas savo bičiulius. Į Argentiną grįžta už poros mėnesių.

Už a.a. Petro Andriūšo vėle mirties metinės mišios bus sausio 23 d. 11:30 v. St. Michael's Catholic Church, 217 Spring Garden Street, Easton, Pa. Giminės ir pažįstami prašomi dalyvauti metinėse mišiose.

Lapinas ateina — The Fox is coming! — Šeštadienį, sausio 29 d. 7 v.v. Masonic Hall Woodhaven jaunimas rengia šokių. Groti pasirodys du orkestrai. Įėjimas 1.50 dol. Kviečiamas visas jaunimas.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas bus kovo 26 Jordan Hall Bostone. Pianu padės Vytenis Vasyliūnas.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas šiemet rengiamas vasario 20. Kalbės Algirdas Budreckis iš New Yorko.

N. Y. Alto posėdis buvo sausio 7 Cėkavičiaus restorane. Aptarti reikalai, susiję su Lietuvos nepriklausomybės minėjimu. Altui šiemet pirmininkauja Albertas Ošlapas.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Inž. Antanui Novickiui mirus, vietoje gėlių prie karsto Tautos Fondui aukoję: po 25 dol. A. Macionis, Ona ir Fr. Parravicini, dr. J. Valiūnas, A. ir E. Žukauskai; po 20 dol. Liet. Moterų Klubų Federacija, E. Urbaitytė, B. Žukauskas, V. Šimėnas-Grayson; po 10 dol. — M. ir V. Bioševai, K. Grigaitis, dr. D. Jasaičiai, T. ir D. Jonaičiai, Z. ir Z. Juriai, B. ir V. Kidoliai, A. ir J. Kizlauskai, J. Miklovas, M. ir L. Noreikos, J. Petrulis, L. ir A. Sperauskai, G. K. Siliūnas, A. Varnas; po 5 dol. K. Brazauskas, E. Jurevičiūtė.

Aukos iš Washingtono

Inž. A. Novickiui mirus, reikšdami tikrą užuojautą žmonai Birutei ir šeimai, siunčia auką Tautos Fondui šie bičiuliai iš Washingtono, D. C., ir apylinkės: po 10 dol. E. ir L. Kačinskai, N. ir B. Paramskiai, Elena Stanka, J. Vaičiulaitienė, po 5 dol. G. ir D. Krivickai, K. Škirpa; po 2.50 dol. Nina Svenson ir J. Zilius.

MAIRONIO LITUANISTŲ MOKYKLA New York'e kviečia visus vaikus, mažus ir didelius, į

**KAUKIŲ
BALIŲ,**

kuris įvyks sausio 23 d. 3:30 v. popiet. Apreiškimo parapijos salėje, 259 No. 5 St., Brooklyn, N. Y.

Popietę pajavirins kaukių paradas, premijos už gražiausius kostiumus, šokiai, bendri žaidimai, loterijos vaikams ir suaugusiems ir kitos staigmenos.

Apatinėje salėje — "kavinėje" — visi galės paragauti namuose gamintų pyragų ir užkandžių ir atsigaivinti prie baro.

Prašome vaikus, tėvelius ir senelius iš New Yorko ir apylinkės gausiai dalyvauti ir tuo paremti mūsų mokyklą.

Tėvų Komitetas

Irena ir Jurgis Okuniai vietoje gėlių prie inž. A. Novickio karsto Balfui paukojo 25 dol.

Vytautas Strolia, Perkūno choro dirigentas, su šeima jau grįžo iš Vokietijos, kur praleido visą mėnesį.

A. a. Vincui Minsawitch atminti penktadienio popiečių bendradarbiai aukoję 25 dol. Kultūros Zidinio statybai.

Guoda ir Sigitas Bobeliai a.a. Antanui Novickiui prisiminti paskyrę 25 dol. Kultūros Zidinio statybos fondui.

Bronė Puskaitė-Citvarienė gruodžio 23 mirė okupuotoj Lietuvoje, Baisogalos par., Lopų kaime. Nuliūdime liko vyrai Julius, trys dukros, trys sūnūs, aštuoni anūkai, brolis Petras Puskaitis Amerikoje ir kiti artimieji. Už velionės sielą mišios bus aukojamos sausio 22, šeštadienį, 8 val. ryto pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

Kun. Pranas Raugalas, Apreiškimo parapijos klebonas, sukalbės invokaciją Vasario 16 minėjime, kuris bus vasario 20 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje.

Gyvataro garsioji lietuviškų tautinių šokių grupė iš Hamiltono su solistais atvyksta į JAV. Vasario 26, šeštadienį, programą atliks Philadelphia, o vasario 27, sekmadienį, New York'e, Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Philadelphia grupė jau sudarytas platų rengėjų komitetą. Bilietai platunami iš anksto. New York'o rengėjai taip pat veikia. Abu koncertus rengia LK Religinė Šalpa.

LINDEN, N.J.

Lindeno Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba savo 1972 m. planuose yra užsibrėžusi apylinkėje išsiblaškusius lietuvius sujungti į bendrą lietuvišką veiklą. Valdybą sudaro: pirm. J. Zubavičius, vicepirm. V. Tursa, sekrm. M. Varnas, mokesčių ir aukų rinkėjas J. Kasauskas, spaudos ir švietimo reikalams S. Vaičiūnas, išd. J. Prapuolenis.

Vietoj buvusių susirinkimų valdyba rengia lietuviškas popietes, kur prie kavutės ir užkandžių pasidalijama mintimis ir aptariami einamieji reikalai. Popietės numatoma kviešti kas 2 mėnesį: žiemą po stogu, o pavasario ir rudens laikais — iškilų formoj gamtoje. Toks bendravimas susilaukė pritarimo. Popiečių pajavirnimui numatoma skirti laiko ir saviaviečių pasirodymams, kultūriniam filmams ir rašiniams.

Tokią kultūrinę popietę LB Lindeno apylinkės valdyba rengia sausio 29, šeštadienį, 7 val. vak., Lindene, Lietuvių Laisvės Parko salėje, 340 Mitchell Ave. Programoje: solistė Ona Zubavičiūtė, akomponuos muz. Juozas Stankūnas, lindeniskiai linksmieji broliai, vadovaujami Juliano Veblaičio, V. Tursa pristatys aktualų humoristinį kūrinį. Po meninės dalies ir pietų pobūvis bus tęsiamas grojant šokių muziką.

Lindeno Lietuvių Laisvės Parko, Inc. klubui jau daug metų sėkmingai vadovauja čia gimęs susipratęs lietuvis J. Asmontas. Nors šis klubas daugiausia išsilaiko iš kitataučių įplaukų, bet lietuviškos organizacijos posėdžiam ir susirinkimams sale naudoti nemokamai. Salė nemokamai duodama ir Vasario 16 minėjimams. Šio lietuviško klubo nuosirdumu yra pasidėjusi ir LB New Jersey apygarda, kai 1971 vasarą, rengdama Lietuvių dieną, galėjo nemokamai naudotis klubo erdviu kiemu, sale ir indais.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Lindene įvyks vasario 27, sekmadienį, 3 val. popiet. Lietuvių Laisvės Parko klube. Minėjimą ruošia Amerikos Lietuvių Tarybos Lindeno skyriaus valdyba, kuriai vadovauja energingas ir darbštus Vladas Tursa. Minėjimo programą atliks Irena Stankūnaitė-Silva, jai akomponuos jos tėvelis muz. Juozas Stankūnas. Programoje pasirodys ir Elizabetho Vinco Kudirkos lituanistinės

Jonas Klivečka, uolus visuomenininkas, sportininkų nuoširdus globėjas, su žmona Malvina Kultūros Zidinio statybai paaukojo 2000 dol.

NORIU, KAD JAUNIMAS TURĖTŲ KUR SUSIRINKTI

Jonas Klivečka — K. Zidinio statytojas

Jonas Klivečka ir jo žmona Malvina yra vieni iš populiariausių New York'o lietuvių. Jie visur eina, visur dalyvauja, visiem nešdami malonią šypseną ir gerą nuotaiką.

Jie lanko ne tik lietuviškus rengimus, bet aktyviai reikiąsi įvairiose organizacijose — Malvina daug metų dainavo Operetės chore, gi Jonas Klivečka veikia su sportininkais, pirminkauja Karių Ramovės Sąjungos New York'o skyriui, priklauso dar visai eilei organizacijų.

Pirmoji tūkstantinė Kai pradėjo garsinti, kad statys Kultūros Zidinį, kai pradėjo plaukti pirmosios stambios aukos, tarp pirmųjų buvo ir Jonas Klivečka. Jis davė 1000 dol. Davė, išsimokėdamas kas mėnesį. Ir tą pirmąjį tūkstantį baigė 1970 gruodžio mėnesį.

Antroji tūkstantinė

Praėjusių metų rudenį, paskelbus naują vą, Jonas Klivečka tuoj atsiliepė ir vėl davė 1000 dol.

Paklaustas, kodėl jis taip dosniai remia Kultūros Zidinio statybą, atsakė:

"Jaučiu, mum reikia turėti patalpą, kur galėtum susirinkti visos organizacijos, ypač jaunimas. Jaunimas čia neturi kur pasidėti. Kitos lietuviškos kolonijos turi savo namus, savo sales, New Yorkas — nieko neturi. Todėl ir turime ateiti su savo auka ir padėti kuo greičiau pastatyti Kultūros Zidinį.

Cia jis prisiminė, kad yra lietuvių, kurie galėtų duoti kur

mokyklos mokinių choras, vadovaujamas dr. Dariaus Slavinsko, bei New Jersey bekylanti jauna akordeonistė Rūta Raudytė.

Lindeno Balf'o skyriui vadovauja Juozas Prapuolenis, o Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos kuopai — ilgametė ir ne-nulstanti lietuviškos visuomenės veikėja A. Liudvinaitienė, kuriai talkina M. Balčiūnienė ir A. Dovydauskienė.

Lindene veikiančios visos lietuviškos organizacijos ne tik gerai sugyvena, bet stengiasi viena kitai padėti. Tikimasi, kad vieningumas duos rezultatą ir lietuviškos išlaikymo bei Lietuvos laisvinimo veikloj

J.Z.

kas daugiau nei 1000 dol., bet jie išvažiuoja į Europą ir ten išleidžia žymiai daugiau. To nebūtų gaila, bet, kai prašo Zidiniui aukos, jie atsisako duoti.

Darbas su sportuojančiu jaunimu

Jonas Klivečka yra radęs glaudų ryšį su jaunimu — su sportininkais — futbolistais. Į šią sąskaitą, gal, atvedė jo du sūnūs, kuriuos jis gražiai išauklejo, išleido mokslus. Abu jie ir futbolistai.

Į futbolo sritį įsitraukė nuo 1955 metų, organizavo jaunūčius futbolistus, nuo 12 iki 15 metų. Europietinį futbolą pasirinko todėl, kad jis tuo metu dar nebuvo populiarus Amerikoje. Čia galėjo aktyviai reikštis lietuviška komanda ir susidaryti sau vardą. Kai būtų nuėję į kitas sporto šakas, būtų buvę lengva susimaišyti ir ištirpti kitų tautų tarpe. Dabar lietuviai futbolistai išsilaikė kuo gražiausiai ir yra pasiekę labai gerų rezultatų.

Su tuo sportuojančiu jaunimu dirbo visą laiką. Pasitraukė vos prieš keletą metų, bet ir dabar nueina į mokyklas ir padeda bei pataria. Į šią sritį J. Klivečka įdėjo daug nuoširdaus darbo. Ir jei dabar futbolo komanda iškopė į pirmąją vie-

Šauliai rengia kultūrinę savaitę Kennebunkporte

Bostono Jono Vanagaičio šaulių kuopos biuletenis "Trimitukas" gruodžio 20 numerį praneša, kad trečioji šaulių kultūrinė savaitė rengiama liepos 8-15 dienomis Kennebunkporte, Maine.

Iki šiol tokios kultūrinės savaitės buvo rengiamos Dainavoj, prie Detroito. Ši savaitė yra pirmoji, rengiama rytuose. Tuo norima daugiau sutraukti šaulių iš rytinio pakraščio, išpopuliarinti ir pačią šaulių idėją.

Kennebunkporto pranciškonų vasarvietė yra gražioje patalioje. Ji labai gerai žinoma visiem lietuviams, lietuvių mieliai lankoma. Čia yra sąlygos net didesnio pobūdžio susirinkimams, suvažiavimams. Tėvai pranciškonai, sutikdami, kad čia bus šaulių kultūrinė savaitė, tikisi ir svečių sulaukti. Jau

**BOSTONO
LINIOS**

Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba dabar išsiuntinėjo visiem laiškus, prašydama solidarumo mokesčio. Nenumeskime to laiško. Greitai atsiliepkime čekiu.

Lituanistinės mokyklos vaikų eglutė buvo surengta Liet. Piliečių draugijos salėje. Programą atliko patys mokiniai. Chora parengė mokytojas Mykolas Drunga. Regina Petrikonytė parengė vaidinimus ir deklamacijas. Atsilankė ir Kalėdų senelis. Eglutės proga A. Bartašiūnas mokyklai paaukojo 10 dol., kiti aukoję po mažiau.

Naujų metų sutikimas pats didžiausias buvo Liet. Piliečių draugijos salėje. Ten buvo apie 200 žmonių. Tautinės Sąjungos namuose buvo apie kelios dešimtys. Programą atliko solistas Benediktas Povilavičius, akomponavo Julius Gaidelis. Grupelė buvo išvykusi slidinėti į New Hampshire kalnus, o dar kiti buvo išvykę į Elenos ir Juozo Ambrozaičių vilą Cape Code.

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija savo namų didumu ir įrengimu bei narių skaičiumi yra viena stipriausių lietuvių organizacijų Naujojoje Anglijoje. Sausio 20, ketvirtadienį, 8 val. vak. įvyks mėnesinis narių susirinkimas. Bus prisaikdinama nauja valdyba ir direktoriai 1972 metams. Visi nariai kviečiami gausiai dalyvauti. Po susirinkimo kavutė.

ta, tai yra ir jo didelis nuopelnas, nes toji komanda žaidžia kadaise buvę jo jaunučiai.

Jis pats yra Lietuvos kariuomenės karininkas, karo mokyklą baigęs 1930, tarnavęs 4-tame pulke Panevėžyje. Kariuomenėje buvo iki 1941.

Darbo talka židiniui

Jo rūpestis ir entuziazmas Zidiniui yra tikrai didelis. Kai praeitais metais prasidėjo įvairūs remontai, jis buvo suorganizavęs darbo talką. Toji komanda atliko įvairius paruošiamuosius darbus, — ūkio būdu ardė sienas ir parengė didesnei statybai.

Kai statyba prasidės, daugiau aukos

J. Klivečka nuolat seka visą vą. Į aukų rinkėjas yra įsitraukusi ir jo žmona ir rinkusi labai sėkmingai, surinkusi per 1000 dol. J. Klivečka mano, kai prasidės statyba, žmonės duos kur kas daugiau. Duos ir tie, kurie yra davę. Vieni duos iš entuziazmo, o kiti reikia paprašyti ir pasakyti, kad nebūtų juokdariai — prie milijoninės statybos turi prisidėti ne su 10 dol., bet su kur kas didesne auka.

Zidinio statybos komitetas ir visi rėmėjai nuoširdžiai dėkoja Jonui ir Malvinai Klivečkaitėms, kurie taip uoliai įsijungę į statybą — ir auka ir savo darbu!

dabar nustatė, kaip ir kas galės ten atvykti, kaip gyventi. Vieni galės gyventi vasarviečių kambariuose, kiti ir savo atsivežuose treileriuose, palapinėse. Visi šauliai kviečiami atvykti, drauge praleisti atostogas ir paklausti visos eilės paskaitų.

Iki šiol jau yra sutikę paskaitas skaityti dr. Juozas Girnius, autorius knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė", Aidų žurnalo redaktorius, Vlako pirminkas dr. K. Valiūnas, prof. dr. Vaidevutis A. Mantautas. Pakviesta prof. E. Pūtvytė ir k.

Paskaitos niekieno neapsunkins ir nesutrukdys atostogavimo. Jos bus rytmečiais tuoj po pusryčių ir vakare. Vakaraš taip pat bus ir kitos kultūrinės programos, bus rodomi filmai, bus ir susipažinimo vakaras su šokiais.